Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 40 (1290) ♦ Четвер, 29 лютого 1996 року ♦ Ціна договірна

СОНЕЧКО ВИЩЕ — ІНФЛЯЦІЯ НИЖЧЕ...

Віце-прем'єр України з питань економіки Роман Шпек прогнозує рівень інфляції у лютому 1996 року на рівні 6% і очікує його зниження до 3—4% у березні і до 2% — до липня поточного року, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

В інтерв'ю журналістам він сказав, що цього року можливий ще один стрибок інфляції в період третього адміністративного підвищення цін на житлово-комунальні послуги.

За словами Р. Шпека, є побоювання щодо можливого зростання інфляції в результаті зростання розміру дефіциту бюджету і покриття його за рахунок додаткових кредитів НБУ.

Віце-прем'єр також вважає «не зовсім правильними» розрахунки Міністерством статистики рівня інфляції у січні 1996 року, які дали в результаті 9,4%.

* * *

У експертів «Голосу України» також існує думка з приводу стабілізації інфляції. Вони вважають, що так звані успіхи в приборканні інфляції пояснюються просто: місяцями у багатьох галузях не сплачують зарплату. Дуже хотілося б, щоб наш шановний уряд не вдавався більше до такого сумнівного механізму «стабілізації».

ВСТУПНЕ СЛОВО ГОЛОВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ОЛЕКСАНДРА МОРОЗА НА СПІЛЬНІЙ ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЇ З ГОЛОВОЮ ДЕРЖДУМИ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ГЕННАДІЄМ СЕЛЄЗНЬОВИМ

Те, що перший візит делегації нової Держдуми відбувся в Україну, ми розглядаємо як вияв високої поваги з боку парламенту Росії до нашої держави. Розвиток стосунків з Російською Федерацією на всіх рівнях і напрямах є пріоритетом зовнішньої політики України, діяльності Верховної Ради. Створення міжпарламентських груп, зустрічі експертів і представників комісій і комітетів — тому свідчення. Ми належно оцінюємо і те, що наша ініціатива стосовно скликання в Києві міжнародної конференції з питань безпеки і співробітництва в Європі знайшла позитивний відгук російських парламентаріїв. Схвально зустрів цю пропозицію, як ви знаєте, міністр закордонних справ Росії Євген Примаков. Це свідчить про взаєморозуміння і адекватне ставлення до України з боку законодавчої і виконавчої влади Російської Федерації. Вважаємо таку узгодженість щодо розвитку двосторонніх відносин між нашими державами-сусідами надзвичайно важливою.

Будемо відверті: в обох країнах існують певні кола і владні групи, які на догоду власним корпоративним інтересам не зацікавлені в поглибленні дружби і співробітництва між нашими державами, прагнуть до загострення стосунків. Особливо недалекоглядною така політика є напередодні запланованого візиту до Києва Президента Російської Федерації Бориса Єльцина і підготовки до підписання широкомасштабного Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною та Російською Федерацією.

(Закінчення на 2-й стор.).

Село: було та загуло?

Звісно, тут є певне перебільшення, нікуди воно не «загуло», але от іноді приїдеш додому автобусом з райцентру надвечір, саме тоді, коли відключають по селах електрику і народ сидить, терпляче чекає в темряві (бо гасу теж нема)... І ось ти йдеш знайомими вулицями і проймає тебе відчуття (не доведи, Господи, такого насправді), що тут уже нікого нема, жодної душі, і ніхто ніде тобі не відчинить...

Ці знімки — трактор без коліс і дядько без надії — зроблено нашими фотокореспондентами в різних місцях України, що наводить на думку про типовість картини. І все-таки: як воно там? Що втрачено, що здобуто? Що зібрано, кому продано, а головне — почім? І кому вигідно? І — класичне питання: їдеш день, їдеш два — чия земля?..

Про все це читайте сьогодні на 11-й сторінці.

Христофор ГРУША.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА та Олекси ВАЩЕНКА.

Мій хліб — це наш хліб

На Одещині, згідно з розпорядженням голови облдержадміністрації Руслана Боделана, почалося укладення угод про заготівлю зерна врожаю 1996 року за державним та регіональним контрактами. Обсяги заготівель визначено майже однакові: державі — 320 тисяч, регіонові — 330 тисяч тонн. До 1 травня укладення угод має бути закінчено. Щодо регіонального контракту, то тут передбачено механізм розрахунків, який має посприяти товаровиробникам в одержанні коштів, потрібних для проведення весняно-польових робіт і підготовки до збирання врожаю. Так, з моменту підписання контракту заготівельні підприємства зобов'язуються у двотижневий термін проавансувати селянам 25 відсотків вартості законтрактованої продукції — грошовими або матеріально-технічними ресурсами. До 1 червня має бути проавансовано ще 25 відсотків вартості продукції. З початку заготівель товаровиробник розраховується за одержані 50 відсотків авансу зерном за цінами, обумовленими в контракті. Після цього заготівельники закуповуватимуть у селян решту зерна вже за цінами, що складатимуться на час продажу на Українській зерновій біржі.

Ми можемо постачати одне одному товари і обмінюватися технологіями

Серед пріоритетних напрямів україно-індонезійського співробітництва Президент Індонезії Сухарто назвав взаємні поставки товарів та обмін технологіями, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Зокрема, Індонезія зацікавлена у купівлі українських мінеральних добрив, засобів зв'язку і комунікаційних систем. «Перспективним» названо двостороннє співробітництво в галузі виробництва комунікаційних систем, судно- та авіабудування. Індонезія могла б запропонувати також продукцію легкої промисловості і сільського господарства, зокрема натуральний каучук.

Міністр закордонних справ України Геннадій Удовенко передав Президентові Сухарто особистого листа Леоніда Кучми. Президент Індонезії висловив упевненість, що майбутній візит Л. Кучми ще більше зміцнить стосунки між нашими країнами. Він висловив подяку українському народові за підтримку, надану Індонезії 50 років тому в перші дні боротьби за незалежність.

У номер

У Верховній Раді України

Сьогодні питання прийняття нової Конституції України набули цілком зрозумілої гостроти і першочерговості. Про це засвідчили і останні дебати у Верховній Раді. Саме тому Голова Верховної Ради, співголова Конституційної комісії Олександр Мороз вирішив провести консультації з керівництвом усіх політичних партій, що представлені в парламенті і від яких залежить прийняття Конституції.

Перша зустріч відбулася з керівництвом Християнсько-демократичної партії, яка ще наприкінці 1994 року першою підготувала проект Конституції України. У бесіді взяли участь голова партії Віталій Журавський, народні депутати України, члени ХДПУ Василь Костицький, Віктор Шишкін та радник голови партії доктор Микола Михальченко. Відбувся обмін думками з приводу основних положень Конституції, а саме устрою законодавчої, виконавчої і судової влади, системи противаг і взаємодоповнень їх функцій, а також можливого механізму обговорення і проходження конституційного проекту у Верховній Раді. Зустріч показала, що такі консультації є досить продуктивними і дозволять не тільки зблизити точки зору на новий Основний Закон Української держави, але й зконсолідують різні політичні сили при прийнятті Конституції.

Прес-служба Верховної Ради України.

Фонд ветеранів оживає

Як відомо, Фонд соціального захисту ветеранів Великої Вітчизняної війни було створено Указом Президента України ще напередодні 50-річчя Перемоги над фашизмом. Але довго він залишався мертвим. І тільки тепер, майже через рік, став оживати. 24 лютого Леонід Кучма затвердив положення про його діяльність. Указом передбачено основні завдання і функції фонду, джерела його фінансування, систему управління і контролю, правові основи тощо. Міністерствам, іншим центральним органам державної виконавчої влади, урядові Автономної Республіки Крим, місцевим державним адміністраціям запропоновано всіляко сприяти діяльності Фонду соціального захисту ветеранів.

Головою наглядової ради фонду призначено Ф.К.Іщенка.

Готовність до відкритого діалогу

15—16 березня в місті Нордвік (Нідерланди) під егідою Організації з безпеки та співробітництва у Європі (ОБСЄ) відбудеться Міжнародний круглий стіл, на якому будуть обговорені проблеми, пов'язані з прийняттям Конституції Автономної Республіки Крим. Як повідомила Укрінформу пресслужба Кабінету Міністрів України, саме питання участі делегації від України у роботі цього зібрання й стали предметом обговорення під час зустрічі в Кабінеті Міністрів віце-прем'єр-міністра Василя Дурдинця та заступника керівника місії ОБСЄ в Україні Бенджаміна Туа. Українська сторона ще раз підтвердила свою прихильність до відкритого міжнародного діалогу з метою зміцнення безпеки та співробітництва на Європейському континенті.

ВСТУПНЕ СЛОВО ГОЛОВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ОЛЕКСАНДРА МОРОЗА...

(Початок на 1-й стор.).

Переконаний, що в керівництва обох держав вистачить політичної волі і мужності, щоб процес поглиблення і зміцнення взаємовигідних зв'язків на основі рівноправних міждержавних відносин не втрачав динамізму та послідовності.

На мою думку, зміцнення міжнародного авторитету Російської Федерації і впливу цієї великої держави на розв'язання проблем регіональної світової політики значною мірою залежить від стабільності і динаміки розвитку стосунків з Україною.

У свою чергу зовнішньополітичні успіхи України, її підтримка провідними країнами світу залежить від українсько-російських стосунків, нашої взаємної виваженості в прийнятті важливих для обох держав рішень. Якщо ми прагнемо до інтеграції, стабільності, безпеки в Європі і в світі, мусимо пам'ятати: глобальна світова політика є неподільною і взаємозалежною від багатьох регіональних проблем, від багатьох явищ і процесів. Неврахування цих моментів послаблює національну безпеку держав, веде до конфліктних ситуацій, створює зони напруження, що в кінцевому підсумку віддаляє нас від побудови нової Європи ХХ1 століття.

Щиро дякую вам за увагу, хочу окремо висловити вдячність моєму колезі, шановному Геннадію Миколайовичу, за організацію цього візиту і за те, що ми впродовж всіх зустрічей тут, в Києві, мали повне взаєморозуміння з усіх проблем, що були предметом обговорення.

Геннадій СЕЛЕЗНЬОВ: Для того й обрали нас депутатами...

Візит делегації Державної Думи РФ збігся у часі з розпалом дискусії у ВР України про приєднання до МПА та початком президентської кампанії в Росії. Отож природно, що на прес-конференцію, яка відбулася після підписання спільного комюніке, прибуло чимало журналістів.

Днем раніше голова думської фракції Комуністичної партії РФ Геннадій Зюганов заявив, що Україна і у складі СРСР мала повний суверенітет «від ООН до політбюро». Тож журналісти попросили Голову Держдуми Геннадія Селезньова прокоментувати цю заяву. «Якщо давати оцінку минулому, — відповів спікер, — то цього разу Зюганов мав рацію. Ми пережили той час, коли слово «суверенітет» змушувало нас тремтіти. І нині ми визнаємо політичний суверенітет усіх колишніх республік СРСР. Хоча багато людей не почуваються щасливими від того, що сталося».

Після обрання нового складу Держдуми Росії її делегація вперше з офіційним візитом побувала за кордоном. Те, що його здійснено в Україну, Голова Верховної Ради Олександр Мороз розцінив як «вияв високої поваги з боку парламенту Росії до нашої держави», заявивши, що «розвиток стосунків з РФ на всіх рівнях є пріоритетом і у зовнішній політиці України та діяльності ВР».

У цілому обидва голови законодавчих органів позитивно оцінили переговори: вдалося знайти порозуміння і виробити спільні підходи. Так, російська делегація підтримала ідею скликати в Києві Конференцію з питань безпеки і стабільності в Європі. Українські парламентарії погодилися, що необхідно налагоджувати контакти не тільки між парламентськими українсько-російськими (і навпаки) групами, а й на рівні окремих фракцій, груп, комітетів... На думку Геннадія Селезньова, головна мета діяльності його парламенту — знайти «спільну мову». «Так і мають діяти парламентарії всього світу. Для того нас і делегували громадяни до найвищих законодавчих органів влади, щоб ми спілкувалися парламентською мовою з будь-якою країною світу».

Висловив Геннадій Селезньов і своє ставлення до можливого приєднання України до МПА. «Ми відчуваємо — слід звіряти законодавчі бази, щоб легше просувати всі питання, пов'язані з економічною, культурною, гуманітарною сферами. І вважаю, що тут буде все гаразд, у чому ми не сумніваємося».

Щодо підписання великомасштабного Договору про дружбу, партнерство і співробітництво, то в Україні «недалекоглядно» вважають, що приїзд Єльцина розставить усі крапки над «і». Член делегації і представник депутатської групи «Российские регионы» Володимир Лисенко попередив українську громадськість, що Договір набере чинності тільки тоді, коли його ратифікує Держдума. Він аж ніяк не переконаний, що це станеться, поки не буде узгоджено питання про поділ ЧФ. І нагадав, що два тижні тому за закон про мораторій на поділ ЧФ виступили всі фракції Держдуми.

Кримську тему порушував і Голова Держдуми. На запитання, чи готовий він виступити з пропозицією про відмову Росії від будь-яких претензій на Крим, Селезньов відповів: «Ви поставили б це питання в Криму і подивилися на реакцію кримчан. Слід поважати і населення Криму, цю тонку матерію, де грубі дії з обох сторін неприпустимі. Ми не хочемо, щоб Крим підірвав Україну і Росію».

Наталя ФІЛІПЧУК.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про звільнення в запас військовослужбовців та черговий призов громадян України на строкову військову службу в березні—червні 1996 року

Відповідно до Закону України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу» ПОСТАНОВЛЯЮ:

1. Звільнити в запас із лав Збройних Сил України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Прикордонних військ України, внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України, військ Цивільної оборони України, Управління державної охорони України, Чорноморського флоту в березні—червні 1996 року військовослужбовців, які вислужили встановлені строки строкової військової служби.

2. Призвати на строкову військову службу до лав Збройних Сил України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Прикордонних військ України, внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України, військ Цивільної оборони України, Управління державної охорони України в березні—червні 1996 року громадян України чоловічої статі, яким до дня відправки у військові частини виповнилося 18 років і які не мають права на відстрочку, та громадян старшого призовного віку, які втратили право на відстрочку від призову на строкову військову службу.

Президент України Л.КУЧМА.

м.Київ, 24 лютого 1996 року.

Комісія Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності та Секретаріат Верховної Ради України висловлюють глибоке співчуття головному консультанту секретаріату комісії ГРИГОР'ЯН Людмилі Петрівні з приводу тяжкої втрати — смерті батька

Петра Васильовича РОМАНОВСЬКОГО.

Голова комісії звітує

ДОВІДКА

до декларації про доходи, одержані з 1 січня до 31 грудня 1995 року членом Президії, головою Комісії Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією ОМЕЛЬЧЕНКОМ Григорієм Омеляновичем

Згідно із статтями 9, 13 Закону України «Про державну службу» та ст.6 Закону України «Про боротьбу з корупцією» відомості про доходи, цінні папери, нерухоме та цінне майно і вклади у банках Президента України, Голови Верховної Ради України та його заступників, голів постійних комісій Верховної Ради України та їх заступників, народних депутатів України, Прем'єр-міністра, членів Кабінету міністрів, голови та членів Конституційного суду, голови та суддів Верховного суду, голови та арбітрів Вищого Арбітражного суду, Генерального прокурора та його заступників і членів їх сімей підлягають щорічній публікації в офіційних виданнях державних органів України.

Згідно з чинним законодавством зазначаю, що загальна сума нарахованих мені грошових виплат за основним місцем роботи за 1995 рік становить 361 644 500 крб. До неї входять: заробітна плата, премії, виплати на оздоровлення, грошова компенсація за речове майно військовослужбовця (19 180 000 крб.).

З отриманих у 1995 році доходів мною сплачено податки у сумі 61 124 000 крб., а також обов'язкові внески до Пенсійного фонду і профспілкові внески у сумі 5 711 000 крб.

Отримано на руки торік 294 809 500 крб.

Мій середній місячний доход у 1995 році становив 24 567 458 крб., із них середня заробітна плата — 22 135 792 крб.

Безплатними чи пільговими санаторно-курортними путівками Верховної Ради України ні я, ні моя сім'я у 1994—1995 роках не користувалися.

Як народному депутатові України мені, згідно з чинним законодавством, виплачено за 1995 рік 29 920 000 крб. на відшкодування витрат, пов'язаних з виконанням депутатських повноважень, та транспортних витрат у сумі 73 200 000 крб.

Доходів від роботи за сумісництвом, за договорами цивільно-правового характеру, за виконання разових та інших робіт у 1995 році не мав. Авторські винагороди за публікації не отримував, переказував їх у благодійні фонди (наприклад, «Діти Чорнобиля») або доручав редакціям газет переказувати їх на лікування хворих дітей.

Доходів, винагород, виплат за кордоном або від іноземних урядів чи організацій не отримував. У 1995 році перебував у США у складі офіційної делегації за рахунок сторони, яка приймала.

Валютних рахунків в іноземних або вітчизняних банках ні я, ні члени сім'ї не маємо.

Грошових вкладів у банках, цінних паперів не маю.

Загальна сума доходів моєї дружини у 1995 році становила 49 700 000 крб. Із них сплачено податки та обов'язкові внески в сумі 23 769 000 крб. Отримано на руки 25 931 000 крб. Дружина має грошові заощадження в Ощадбанку в сумі 652 100 крб. з 31 грудня 1994 року. Цінних паперів не має. Загальна сума доходів (у вигляді стипендії) мого старшого сина (слухача військової академії) у 1995 році становила 18 088 200 крб. Грошових вкладів у банках, цінних паперів син не має.

Молодший син — учень середньої школи, власних доходів не має.

Транспортних засобів (легкових, вантажних автомобілів, мотоциклів, моторних човнів, яхт тощо), житлового або дачного будинку, земельної ділянки я і члени моєї сім'ї у приватній власності не маємо.

Разом із сім'єю у складі чотирьох осіб (я, дружина і двоє синів) мешкаємо у трикімнатній квартирі (неприватизований), житловою площею 42,1 кв.м, яку отримав у 1981 році.

Правильність зазначених у довідці відомостей засвідчую підписом: Г. Омельченко.

15.02.96 р.

Примітка: за січень 1996 року мені нарахована заробітна плата в сумі 32 523 000 крб., з якої сплачено: податків — 5 060 000 крб., до Пенсійного фонду — 3 250 000 крб., профспілкових внесків — 325 000 крб., благодійних внесків — 3 253 000 крб. На руки отримано 23 560 000 крб.

За лютий ц.р. отримав аванс у сумі 10 000 000 крб.

Григорій ОМЕЛЬЧЕНКО.

ВІД РЕДАКЦІЇ. Сподіваємося, що й інші високі посадові особи, як передбачено законодавством, запропонують офіційним виданням свої короткі звіти.

Пошуки ефективного власника поки що малоефективні

Огляд

***Р**озмови про залучення інвестицій в українську економіку тривають уже кілька років, і з деякого часу головним чинником для відкриття шлюзів, за якими знемагає в очікуванні сприятливого клімату іноземний капітал, прийнято вважати приватизацію. По суті ця ідея нині уже не спричинює сумнівів у жодної з політичних сил, схильних до того, що для створення соціально-орієнтованої економіки ін'єкції іноземного капіталу просто необхідні. Передовсім цю потребу визначає загальна структурна криза: найважливіші галузі такі, як хімічна промисловість, металообробка, металургійна промисловість, з давніх часів не зазнавали модернізації. І на їхню реконструкцію знадобляться величезні кошти, яких у бюджеті України немає (особливо відверто це пролунало під час обговорення проекту бюджету на цей рік), проте вони є в іноземного інвестора.*

З цієї аксіоми випливає такий висновок: створення сприятливого інвестиційного клімату в країні можливе лише після створення умов, за яких інвестор зможе стати реальним власником. Контрольний або подібний до нього пакет акцій підприємства — найкраща гарантія для його капіталу на нашому ринку з метою забезпечення дійового контролю за витрачанням інвестицій, плюс, звичайно, законодавчі гарантії щодо непорушності його прав як власника. На цьому тлі трудові колективи та посередники, які мають найбільше можливостей брати участь у приватизації, можуть розглядатися лише як формальні власники, неспроможні у більшості випадків дати поштовх виробничому піднесенню через відсутність потрібних коштів.

Зважаючи на всі ці економічні і соціальні передумови, держава неминуче зіткнеться з проблемою збалансування приватизаційної політики щодо найбільш значущих для економіки підприємств.

Підтвердженням тому є спроби органів приватизації внести в процес роздержавлення промислових велетнів індивідуальний підхід з обов'язковим залученням західного капіталу через інвестиційний конкурс, продаж пакетів акцій під інвестиційні зобов'язання. Щоправда, досі цих намірів не реалізовано в жодному конкретному разі.

Приватизація за іноземною участю, незважаючи на цілковиту відсутність законодавчих перешкод, залишається поки що порожнім звуком через те, що найпривабливіші для інвестора об'єкти до приватизації фактично ще не допускали. АТ Черкаський «Азот», мабуть, єдиний виняток. (Виняток, що підтверджує правило: жодної інвестиції в базові галузі). Приклади найпоказовіших інвестицій за останні два роки можна перелічити на пальцях: крім уже згаданого «Азоту», їх одержали у процесі приватизації Київська тютюнова фабрика і Тростянецька шоколадна фабрика «Україна».

Водночас експертний прогноз ефекту, якого можна було сподіватися від приватизації в базових галузях, досить промовистий. Висновки, що їх дійшли експерти, проаналізувавши можливість залучення валютних коштів у процес продажу інвесторам пакетів акцій (15—30%) під інвестиційні зобов'язання лише кількох великих українських підприємств таких, як харківський «Турбоатом», Нікопольський завод феросплавів, сіверськодонецький «Азот», Одеський припортовий завод, Миколаївський глиноземний завод, запорізький алюмінієвий завод, Запорізький «Кремнійполімер», дніпропетровський металургійний завод імені Комінтерну, — засвідчують те, що бюджет України міг би поповнюватися за рахунок цих продажів щонайменше на 120 млн. доларів, а підприємства — отримати як інвестиції понад 280 млн. доларів. Інший висновок експертів такий: головним чинником залучення інвесторів є достатній розмір пропонованих пакетів акцій, від якого також залежить і обсяг інвестицій.

Якщо продаж всього лише кількох пакетів акцій може поповнити бюджет на сотні мільйонів доларів, за рахунок яких можна було б профінансувати соціальні програми на декілька десятків трильйонів карбованців або частково розв'язати особливо гостру проблему проплат у паливно-енергетичному комплексі, то можна лише уявити, яку вигоду мала б отримати держава від приватизації десятків українських підприємств з певним промисловим потенціалом.

Початок приватизації промислових велетнів міг би розв'язати і таку проблему, як девальвація приватизаційних сертифікатів. Введення в обіг компенсаційних сертифікатів, а потім і житлових чеків змусило вишукувати додаткові резерви держмайна для покриття цих паперів. У Фонді держмайна (ФДМ) стверджують, що загальної кількості підприємств, що підлягають приватизації, недостатньо: якщо вартість держмайна становить 3042 трлн. крб., то сумарна вартість всіх приватизованих паперів — 2998 трлн. крб. Але при цьому за рахунок підприємств, яких виставляють на приватизацію, потрібно погасити борги перед РАТ «Газпром», а також відшкодувати збитки від харківської аварії, продаючи акції на Українській фондовій біржі. Крім того, необхідно виконати і завдання з грошових надходжень, продавши за кошти частину об'єктів приватизації. У ФДМ вважають, що забезпечити реалізацію населенням всіх паперів, виданих йому на руки, можливо шляхом скорочення переліку об'єктів, які заборонено приватизовувати (за рахунок тих, що не мають стратегічного значення).

Але ряд фахівців вважають, що загальмувати процес знецінення приватизаційних паперів можливо, якщо виставити на аукціони акції найбільш цікавих для інвестора підприємств, продаж яких спроможний за один раз поглинути (за рахунок великого попиту й зростання ціни) величезну кількість сертифікатів.

Аналіз останніх сертифікатних аукціонів лише підтверджує, що пропозиція далека від попиту, а об'єкти, що їх виставляють, не спричиняють ажіотажу. Складається враження, що органи приватизації, проголосивши курс на приватизацію з індивідуальним підходом до особливо важливих об'єктів, чи то не хочуть, чи то не можуть подолати етап «індивідуального гальмування» з кожного із них, тобто етап погодження з галузевими міністерствами, Антимонопольним комітетом і Кабінетом міністрів планів приватизації і планів розміщення акцій.

Звичайно процес підготовки середнього і великого об'єкта до приватизації, згідно з існуючими нормативами, триває 2—3 місяці. Але якщо до приватизованих об'єктів застосовують «індивідуальний» підхід, як свідчить практика, цей процес триває в двічі-тричі довше. На погодженні у Кабінеті міністрів (у відділі з питань металургійного комплексу та хімічної промисловості) по півроку лежать документи на приватизацію Запорізького алюмінієвого заводу і дніпропетровського металургійного заводу ім. Комінтерну, півроку розглядають можливість приватизації Одеського припортового заводу. На рік затяглася приватизація сіверськодонецького ПО «Азот», майже рік оцінювали металургійний комбінат «Азовсталь», а підбиття підсумків інвентаризації майна Миколаївського глиноземного заводу триває більш як півроку.

З цього можна зробити висновок, що у виконавчих структурах, від яких залежить доля «стратегічної» приватизації, постійно триває боротьба двох підходів: перший, пов'язаний з задоволенням запитів зацікавлених груп, які намагаються повернути приватизацію у вигідне для них русло, і другий, метою якого є реальні кроки по шляху реформ з відчутною віддачею населенню, підприємствам, державі.

Відповідно питання стоїть таким чином: або інвестиції прийдуть на підприємства, які ще у змозі вижити і підтримати бюджетні соціальні програми, або вони не прийдуть взагалі. І на нього вже сьогодні треба дати відповідь.

Сергій ЯСЕН.

Як розтягли колгосп

Ми, пенсіонери і працівники КСП «Грем'яче», просимо зарадити нашій скруті

Сьогодні йде паювання, а в нас розподіляти нічого. Колись колгосп мав понад дві тисячі голів великої рогатої худоби, до сімдесяти коней, свиноферму. А тепер багато добротних приміщень стоять порожні. Усе майно, протягом десятиріч нажите всіма членами КСП, осіло в бездонних кишенях розкрадачів, в основному в колишнього голови КСП Ростислава Андрійовича Герби. Р. Герба почав головувати наприкінці 1979 року. Через рік, маючи посадовий оклад у 160 карбованців, купив «Волгу». Посилалися на нього скарги. Отут би й зупинити його. Але такий «ділок» був потрібен районному керівництву, бо поставляв дари ланів і ферм «потрібним людям», а вони всіма способами прикривали його.

Та золоті жнива для хапуги почалися, коли заговорили про приватизацію. Потай від членів правління, не питаючи згоди людей, голова сфабрикував рішення уповноважених про передання в оренду своїй дружині Гербі Катерині Андріївні пилорами, столярного цеху, сушарки та двох приміщень. За деякий час фіктивне рішення доповнив записом: «із правом викупу». Минуло трохи часу, і в книзі протоколів з'явилося ще одне рішення — про продаж зазначених вище матеріальних цінностей.

Упевнений у безкарності, Герба продає своїй дружині за безцінь ще й залізобетонну споруду картоплесховища, колишнє приміщення дитячого садка, пару коней, воза, а для себе відкриває два магазини.

Тоді ж невідомо кому продав до двох десятків тракторів і майже всіх коней. Виорати присадибні ділянки, привезти паливо стало проблемою.

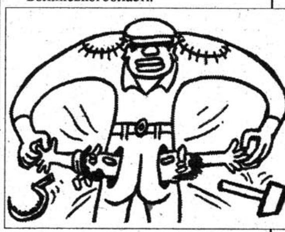
Тепер Герба будує у Грем'ячому триквартирний будинок, а для кожної з трьох дочок придбав у Луцьку квартири.

Наші колгоспники та пенсіонери звернулися до всіх гілок влади з вимогою вжити заходів. Ревізія виявила великі зловживання. В березні 1995 року Гербу звільнили з посади. Районна прокуратура порушила кримінальну справу. Минуло чимало часу, проте колгоспові не повернуто жодного карбованця. Винуватці розкрадання розгулюють на волі.

Допоможіть нам змусити тих, хто залишив нас голими й босими, без надії на майбутнє, повернути розграбоване колгоспові, а злодіїв та їхніх покровителів покарати. Щоб ласі до легкої наживи бачили, що їх усіх чекає.

Костянтин Ховало, Ольга Шульгач, Василь Шульгач, Василь Сидорчук та ще п'ятнадцять підписів, підтверджених круглою печаткою Грем'ячeнської сільради та підписом голови цієї сільради Арендарчука.

Ківерцівський район
Волинської області.

Мал. Георгія ШИГОДСЬКОГО.

Просвітницька місія «Інтереко»

***О**днією з причин того надскрутного становища, в якому опинилася нині наша держава, є невміння працювати в нових економічних умовах, тобто брак ринкового мислення, ринкової свідомості. Ліквідувати цю велику прогалину належить передовсім вищим навчальним закладам — кузням кадрів економістів-ринковиків, творців і виконавців прогресивних реформ, які мають вивести країну із затяжної кризи. А щоб вчити по-новому студентів, викладачі самі мусять перебудувати своє мислення відповідно до вимог часу, ознайомитися з найпрогресивнішим досвідом викладання економічних предметів у кращих вищих школах зарубіжжя, знати принципи роботи фірм, банків тощо.*

Власне, ці завдання і взявся реалізувати Центр ринкознавства «Інтереко», створений на базі економічного факультету Львівського державного університету імені Івана Франка. Організатори Центру - професор Зиновій Ватаманюк і доцент Ярослав Піцур — знайшли для новоствореної просвітницької структури найоптимальнішу форму роботи: літні економічні семестри, що відбуваються після закінчення вузівського навчального року в Трускавці.

Змістовна новаторська програма ЦР «Інтереко» зацікавила не лише викладачів-економістів, фінансистів вітчизняних вузів, а й викликала бажання співробітничати з львів'янами професорів університетів США і Канади. Темпльський університет Сполучених Штатів і американський фонд Григорія Малиновського стали навіть фінансовими спонсорами міжнародних літніх економічних семестрів. Значну підтримку програма ринкознавства отримала і від Західного відділення Міжнародного фонду «Відродження».

— Уже відбулися три літні семестри, — розповідає генеральний директор Центру ринкознавства Ярослав Піцур. —Програма першого «Інтереко-93» охоплювала загальні проблеми переходу до ринкових відносин. Тема другого — «Фінансова та кредитно-банківська системи: проблема вивчення і викладання в Україні». Тут було розглянуто й обговорено ряд авторських концепцій, зокрема, концепцію реформування банківської системи України київських професорів Михайла Савлука й Анатолія Мороза, що грунтується на досвіді розвинених банківських систем США, Німеччини та Великобританії, але разом з тим адаптована до реалій української економіки. А під час минулорічного семестру докладно розглядали й вивчали питання формування основних елементів ринкової інфраструктури.

У програмі семестру, крім лекційної, інші форми роботи: семінари-практикуми, диспути, дискусії, «круглі столи». У роботі «Інтереко-95» брали участь, окрім викладачів, студентів, економістів-практиків з нашої країни і зарубіжжя, також працівники виконавчих структур Львівщини. Адже їм передовсім належить впроваджувати у життя економічні реформи, а отже, потрібно добре знати, як це робити.

Надалі Центр ринкознавства планує розширити аудиторію, бо нових економічних знань потребують нині всі, актуалізується, урізноманітниться тематика семестрів. Передбачено проводити заняття також взимку і навесні. До речі, перша спроба зимової сесії вже відбулася в грудні 1995 року. ЦР «Інтереко» спільно з кредитною спілкою працівників вищої школи Львівщини «Фенікс» провели зимовий семестр «Кредитні спілки: проблеми становлення і розвитку в Україні». Відбулися студії, як і завжди, на базі санаторію «Шахтар» у Трускавці. У них взяли участь спеціалісти національної Асоціації кредитних спілок України на чолі з її президентом Петром Козинцем, голови кредитних Львівщини, Донеччини, Криму, Києва...

Нині Центр ринкознавства працює вже над новими програмами. Адже досвід попередньої роботи засвідчив: просвітництво дає добрі плоди. А поле для нього в Україні — безмежне.

Зоя ЖУРАКІВСЬКА.

У номер

● *Херсон*

Процедури не дотримано, бо посаду скасовано

Торік прокуратура Херсонської області прийняла до впровадження кримінальну справу щодо протиправних дій колишнього президента Криму Юрія Мєшкова. Його звинувачували у скоєнні злочину, кваліфікованого частиною другою ст. 166 КК України (перевищення службових повноважень).

Слідство було нелегке, бо пан Мєшков, котрий поселився у Москві, не обтяжував прокурорських працівників своєю увагою. І все ж всебічне вивчення гучної справи дало можливість розставити всі крапки над «і».

За свідченням прокурора-криміналіста Володимира Мірошниченка, розслідуванням встановлено, що Мєшков своїми діями справді скоїв злочин, перевищив владу за обставинами, що збільшують провину. Однак згідно з положенням Конституції України, законодавством Криму президент є особою недоторканною, і його не можна притягнути до відповідальності без застосування до нього парламентом спеціальної процедури з усунення від влади. Такої процедури не дотримано, пост президента скасовано, а закон, що обтяжує відповідальність, зворотної сили не має. Справу щодо Мєшкова припинено.

● *Київ*

Метеорологи обіцяють... погоду

Днями відбулася колегія Держкомгідромету України за участю віце-прем'єр-міністра України з питань державної безпеки і надзвичайних ситуацій, голови постійної урядової комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій В.Дурдинця. На колегії було розглянуто підсумки роботи організацій, установ і служб Держкомгідромету України в 1995 році.

Підготовлено та передано до Кабінету міністрів України Державну програму науково-технічного переоснащення системи гідрометеорологічних спостережень та базової мережі спостережень за забрудненням навколишнього природного середовища. Було також повідомлено, що готується Закон України про Національну гідрометеорологічну службу, Національна кліматична програма.

● *Одеса*

Пересип у біді

Через потепління та інтенсивне танення снігу склалася надзвичайна ситуація в низинному районі Одеси — Пересипі: затоплено сотні житлових будинків та виробничих приміщень, подекуди рівень води там сягає півметра й більше. Розпочато відселення мешканців затопленого житла до санаторіїв і будинків відпочинку. Аварійні бригади прагнуть понизити рівень води, розчищаючи відвідні канали від снігу й льоду, відкачуючи її, однак спеціальної техніки обмаль. Ситуація загрозлива. Можливо, що житло, простоявши тривалий час у воді, стане аварійним або зовсім розвалиться. Куди тоді повертатися людям? Для розв'язання проблеми потрібно чимало коштів, але в місцевих бюджетах їх немає. Тутешній Ленінський райвиконком звернувся по фінансову допомогу до Кабінету міністрів України.

● *Суми*

На що руку підняли?..

Акт вандалізму вчинено в Сумах. Хтось понівечив пам'ятник жертвам Чорнобиля, який нещодавно встановлено в обласному центрі, як дар місту від майстрів вірменської общини. Хулігани виламали центральний елемент композиції — металеву троянду. Пошук зловмисників результату поки що не дав.

Вітчизняний стиль

Що там, за «Горизонтом»?..

Як не парадоксально, але нині мрією багатьох так званих кооператорів стала робота на... заводі.

— Я ось шість заяв з проханням про прийом на роботу підписав, — розповідає директор Луганського заводу гірничорятувальної техніки «Горизонт» Євген Артемов. — Часто приходять до нас ті, хто свого часу пішов у кооперативи. Кажуть, з нас досить, мовляв, наїлися вільного хліба. Що ж, коли людина хоче і вміє працювати, візьмемо її до себе. Цього року плануємо збільшити наш колектив з 460 до 600 чоловік.

Ось так. Більшість наших підприємств, на превеликий жаль, простоює: то сировини немає, то ринку збуту не знаходять. А тут випускають продукції все більше і більше: 1995 року, порівняно з роком попереднім, завод збільшив обсяг виробництва на 145 відсотків.

— Чи не тому, що продукцію підприємства можна назвати унікальною? — запитую Євгена Онисимовича.

— Ми виробляємо різноманітну дихальну апаратуру, переважно для шахтарів, а також для пожежників, хіміків, водолазів, для реанімаційних відділень лікарень, — говорить Євген Артемов. — Таку продукцію не випускають у жодній країні колишнього Радянського Союзу. Попит на неї завжди був і є високим. Біда лише у неплатоспроможності тих, хто її купує. Адже вугільні підприємства бідні як в Україні, так і в Росії.

Свого часу на заводі робота теж загальмувалася, і передовсім через комплектувальні, які надходили з Підмосков'я, Рязані, Уралу.

Тож «горизонтівці» вирішили, що зовсім не обов'язково в пошуках комплектувальних мотатися по всій Росії. Адже не секрет, що багато підприємств досі за інерцією підтримують зв'язки тільки з тими суміжниками, яких затвердили ще в колишньому союзному міністерстві. До речі, «Горизонт» теж одержував гумову тканину аж із Рязані, тоді як у Лисичанську є завод гумових технічних тканин. Шукаючи нові ринки збуту, він охоче погодився співробітничати з «Горизонтом». Композитні балони, без яких, звісно ж, дихальна апаратура не може існувати, завод одержував із Первоуральська. Подумало-подумало власне конструкторське бюро і розробило принципово нову технологію виготовлення балонів. Єдине, заради чого «горизонтівці» перетинають північний кордон, це — кольорові метали.

Кожний шахтар України чи Росії, спускаючись у вибій, має при собі екземпляр продукції заводу «Горизонт». У разі, не доведи Боже, аварії, коли вихід нагору завалить вугіллям і породою, коли перекривається доступ повітря, гірничорятувальник, дещо схожий на акваланг, допоможе протриматися, доки не надійде допомога.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганська область.

«Кристал» розкроює метал

Миколаївське ОП «Кристал» — відомий в СНД постачальник газорізальних і лазерних машин для розкроювання металу та інших матеріалів, зварювального обладнання, необхідного в судно- й машинобудуванні, зернодробарок і кормоподрібнювачів для потреб сільського господарства. Нещодавно тут розроблено й виготовлено експериментально-виробничу партію джерел зварювання нового покоління, освоєно випуск машин «Надія» для розкроювання тканини.

У співробітництві з німецькою фірмою «Мессер Грісхайм» колектив «Кристалу» виготовив два типи машин термічного різання металів «Кристал-1» і «Агат», функціональні можливості яких значно розширено. Обладнання з маркою ОП «Кристал» нині опановують і в'єтнамські спеціалісти.

На знімках: ручні машини розкроювання тканин перевіряє старший майстер Анатолій Самохвалов; слюсар механоскладальних робіт Валентин Андрієвський на дільниці складання лазерних машин «Лазурит» для розкроювання сталі, дерева, алюмінію.

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

Досвід

Вироблятимемо стільки, скільки купуватимуть

Акціонерне товариство «Луцький підшипниковий завод» — єдине в Україні підприємство, що виготовляє конічні роликові підшипники. Їх застосовують у машинобудуванні, зокрема у сільськогосподарській техніці, а також у гірничодобувній галузі. Проте із загальним падінням обсягів виробництва рік у рік зменшується попит на ці вироби в Україні. У такому разі, яких заходів уживає підприємство?

Торік завод випустив 2 мільйони 255 тисяч штук конічних підшипників (на 49 тисяч штук більше, ніж позаминулого року), освоїв ще три нових типи. Жодного дня простою не було. Бо вчасно зрозуміли: якщо на ринку України особливого попиту немає, то слід виходити за його межі. Нині клієнти заводу — десятки провідних фірм Італії, Німеччини, Ірану, Бразилії, Аргентини, Англії та інших.

— А в Україні реалізуємо 43 відсотки підшипників, — каже перший заступник генерального директора Володимир Цибульський. — Решту відправляємо в Росію — 15,8 відсотка, у Білорусь — 3,8, у країни далекого зарубіжжя — 37,3 відсотка. А взагалі випускатимемо продукції стільки, скільки купуватимуть. Адже собівартість наших підшипників надто висока. Ми поки що не можемо конкурувати, приміром, з нашими найближчими сусідами — Словаччиною, Польщею, де за високої заробітної плати та дорогих металу й енергоносіїв виробництво підшипників значно дешевше за рахунок зменшення чисельності працюючих, оптимізації витрат основних і допоміжних матеріалів тощо.

Та все одно вагома частка із запланованих цього року 2 мільйонів 600 тисяч підшипників з Луцького заводу піде на експорт. З метою утвердитись на світовому ринку на підприємстві розпочали роботу із сертифікації системи якості, залучивши фахівців з Німеччини. На черзі — освоєння нових 9 типів підшипників, вельми потрібних Запорізькому автомобільному, Київському мотоциклетному та Лозівському ковальсько-механічному заводам.

До Луцького підшипникового придивляються зарубіжні партнери. Так, швейцарський фонд «Піктет» у січні цього року придбав акції заводу на суму 122 мільярди карбованців. Надійшло кілька запитів щодо акцій від всесвітньо відомої автомобільної компанії «Пежо». Останнім часом тіснішими стали зв'язки з Мінським та Уральським автомобільними заводами. Причому на вигідних умовах: за підшипники росіяни платять за газ, яким послуговується Волинь.

Що поробиш, підприємство вимушене шукати ринків збуту за межами України, бо тепер розраховує лише на власні сили. Тут і не приховують потреби у скороченні кадрів відповідно до запланованих обсягів виробництва. Адже величезне підприємство, з цехів якого ще недавно виходило 23—24 мільйони штук підшипників щороку, переживає своє друге народження. І сьогодення його — не в кількості, а в якості продукції, в умінні продати, розширюючи тим самим географію збуту.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Соцопитування

РЕФОРМИ ЧИ РОЗМОВИ ПРО НИХ?

Нині про економічні реформи говорять багато. І на всіх рівнях. Як же насправді ставиться до них пересічний громадянин, з'ясовував у лютому центр «Демократичні ініціативи», провівши серед 1200 осіб загальноукраїнське опитування у рамках програми «Громадська думка і економічна просвіта населення».

Так, зокрема, 3 відсотки опитаних вважають, що реформи в нашій країні йдуть послідовно. Натомість, 28 % відповіли, що вони проводяться непослідовно. Характерно, що 60 % респондентів вважають, що ніяких реформ у нашій країні нема взагалі — лише одні розмови. Не змогли відповісти на запитання — 9 відсотків.

Цікаво, що думки про розмови щодо реформ дотримуються представники всіх вікових, освітніх та професійних груп як у містах, так і в селах. Щоправда, респонденти з вищою освітою (42 %) схиляються до думки, що реформи таки йдуть, хоч і непослідовно.

На запитання про спрямованість економічних перетворень відповіді розподілилися майже порівну. Хочуть прискорити перехід до ринкової економіки — 28 %, 25 % — навпаки, бажають іти поступово. Проти ринкових перетворень, за повернення до централізованої державної економіки висловилося 26 % громадян, не відповіли — 20 %.

Загалом у ставленні до ринку простежується чітка диференціація населення України. Ринкові перетворення (радикальні чи поступові) обстоює насамперед молодь до 30 років (68 % — за ринкові перетворення і лише 13 % — за повернення до централізованої економіки), і значно менше підтримують ринкові реформи люди старших вікових категорій (30—54 роки: 58 % — за ринкові перетворення і 26 % — за централізовану економіку; ті, кому за 55 років: відповідно — 36 і 30 відсотків). Так само суттєвими є відмінності у ставленні до ринку залежно від рівня освіти: найбільша ринкова орієнтація властива людям із вищою освітою, найменша — із початковою та незакінченою середньою.

Проте слід зауважити, що значна частина людей похилого віку (28 %) та людей із низьким рівнем освіти (30 %) — не визначилися. А от чи стануть вони противниками чи прихильниками реформ, передовсім, залежить від спроможності держави забезпечити ефективну систему соціального захисту цих та інших категорій населення.

Коментар місяця

Що головне: політика чи ковбаса?

ЩО ТАКЕ лютий? Для людей, не перейнятих політичними пристрастями, — це останній місяць зими, за ним прийде довгоочікуване потепління. Для шахтарів (вітчизняних та з ближнього зарубіжжя) лютий видався гарячим і без відлиги. Для господарів міст та сіл, що стоять на ріках та річечках, дається останній шанс приготуватися до весняної повені. Ну, а для політиків великого масштабу?

Для них лютий став періодом великих перельотів. Летіли на північ, захід, південь. Хто — до нас, до кого — ми. Першим гостем цього місяця став новопризначений міністр закордонних справ Російської Федерації Євген Примаков. Цікаво, що й останні лютневі гості прилетіли також з Росії: делегація російської Держдуми на чолі з її головою Геннадієм Селезньовим. А якщо зважити, що між цими двома офіційними візитами були й менш помітні, але важливі відвідини російського «Газпрому», то можна говорити: бажання Президента України Леоніда Кучми зустрічатися з ближнім сусідом щомісяця перевиконано. Зустрічаємося мало не щодня.

Сам Президент Л. Кучма у лютому двічі відвідав зарубіжні країни: Фінляндію та США. І якщо у Фінляндії Президент України вперше побував з офіційним візитом, то в Штатах — удруге, і з візитом робочим. Важко сказати, який з них мав більші результати. Скоріше за все, перший візит ознаменувався суто політичним проривом у скандинавські країни, тоді як другий — конкретними обіцянками, вираженими в доларах.

Не сиділи склавши руки і урядовці. Міністр оборони Валерій Шмаров відвідав наприкінці січня Францію, а в середині лютого прийняв свого колегу з цієї держави. Міністри домовилися про те, що наш 240-й окремий спеціальний батальйон матиме в багатонаціональних силах, що підтримують спокій на Балканах, надійний французький тил. Зійшовшись на цьому, Шмаров відбув до Великобританії налагоджувати контакти з англійським оборонним відомством.

Тим часом Прем'єр-міністр Євген Марчук, як і належить, дбав про могутність України з економічної точки зору, отож відвідав Всесвітній економічний форум у Давосі (Швейцарія). З подібною метою, але дбаючи про інтереси своїх держав, в нашу країну приїздили заступник міністра економіки Чилі Анхел Маулен, а також міністри закордонних справ Киргизії Роза Отунбаєва та Естонії Сійм Каллас. Коли гості повідлітали додому, український глава зовнішньополітичного відомства Геннадій Удовенко відправився до далекої Індонезії поговорити про перспективи співробітництва і підготувати візит до цієї країни Президента Леоніда Кучми.

Коли вже було написано ці рядки, до відділу принесли листа нашого читача, в якому він, зокрема, пише: «Навіщо ви розповідаєте про зарубіжні подорожі наших чиновників? Це нікому не цікаво і тільки дратує. Я сиджу без копійки в кишені, бо мені третій місяць не виплачують зарплату, і від поїздок наших політиків за кордон мені не холодно, не гаряче».

Я не могла не зацитувати цього листа, бо така думка серед народу, не перейнятого політичними пристрастями, для кого лютий це — лише останній місяць зими, дуже поширена. Україна намагається зміцнити свій авторитет на міжнародній арені, запевняє іноземних інвесторів, що вони можуть вкладати свій капітал в нашу економіку, а у нас і досі на першому місці стоїть «колбаса». «Колбаса» чи «ковбаса» — аби вона була.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Діалог з ринком із центру «Голубого банана»

ВИСТАВКОВЕ товариство «Новеа» з Дюссельдорфа (ФРН) відоме не лише вдома, а й у цілому світі, бо має 57 зарубіжних представництв. Минулого тижня відбулася презентація ще одного — у Києві.

Мабуть, не випадково штаб-квартира «Новеа» розмістилася в одному з найбагатших регіонів Європи: у так званому «Голубому банані», економічному поясі, куди увійшли центри господарського зростання 90-х років. Федеральна земля Північний Рейн-Вестфалія зі столицею Дюссельдорф має 17 мільйонів жителів з купівельною спроможністю 350 млрд. марок на рік. Тому регіон — найбільший ринок збуту в Німеччині. Експерти вважають, що це силове поле благотворно впливатиме на економічний розвиток Європи аж до кінця нинішнього тисячоліття й далі.

І от — представництво у столиці України. Дюссельдорфська виставкова компанія вважає, що їхній бізнес у нас має велику перспективу.

— Мабуть, мало хто замислювався над тим, що Київ, як місце проведення виставок, відомий ще з 1797 року, — розповідає представник фірми «Новеа» в Україні пані Ірина Яблочкова. — А відразу після проголошення незалежності столиця почала перетворюватися на центр бізнесової діяльності: дедалі більше зарубіжних фірм вивчають і освоюють новий ринок. Київ вже давно випередив такі традиційні місця проведення виставок, як Санкт-Петербург і Мінськ. Після Москви наша столиця посідає місце найвизначнішого виставочного центру на території колишнього Союзу.

Структура економіки дозволяє проводити у нас спеціалізовані виставки, де експонується устаткування для харчової промисловості, сільського господарства, виробництва одягу та взуття, а також пакувальна та медична техніка. Якщо колись проводились одна-дві експозиції на рік, то після успішних двох останніх виставочних років на 1996-й заплановано 8 міжнародних показів. Не в останню чергу ці зміни зумовлені наявністю гарних міжнародних та національних транспортних комунікацій, готельної бази різного тарифного рівня, досвіду міжнародної торгівлі, а також виставкових споруд, які відповідають світовим стандартам.

Те, що «Новеа» в Україні, означає визнання нашої держави рівноправним партнером. Хоча, фінансова скрута й не дозволяє нам багатопланово представляти своє виробництво на міжнародних виставках, німецькі партнери робитимуть великі скидки для експонування на їхніх площах. Вже цього року на восьми спеціалізованих показах українські експоненти матимуть змогу вести діалог з ринком. А сприятиме цьому всесвітньо відоме виставкове товариство «Новеа».

Валентина ПИСАНСЬКА.

На знімку: виставковий комплекс у Дюссельдорфі.

Хроніка. Події. Факти

● *Пекін*

Зближення двох континентів

Першим кроком на шляху зближення двох континентів має стати дводенний саміт лідерів 10 азіатських країн і 15 європейських держав—членів ЄС, що відкривається 1 березня 1996 року в столиці Таїланду Бангкоку. Тісніше співробітництво Європи з Азією має, на думку обох сторін, безперечний взаємний інтерес і вигоду. ЄС зацікавлений в інвестуванні економіки Азії. Азіатсько-Тихоокеанський регіон має намір розширити свої ринки збуту за рахунок європейських просторів.

● *Вашингтон*

Кубу знову покарають

Президент США Білл Клінтон оголосив про серію нових каральних заходів щодо Куби у зв'язку з інцидентом з двома американськими приватними літаками, збитими кубинськими винищувачами минулої суботи. Він, зокрема, обіцяв швидко досягти згоди з конгресом щодо законопроекту Хелмса-Бертона, який має посилити ефективність існуючого нині антикубинського ембарго.

● *Токіо*

Заповітна мрія Японії

Прем'єр-міністр Японії Рютаро Хасімото підтвердив намір свого уряду активно добиватися здобуття Японією статусу постійного члена Ради Безпеки ООН. Відповідаючи на запит під час дебатів з проблем зовнішньої політики в бюджетній комісії нижньої палати парламенту, Хасімото сказав, що це заповітне сподівання Токіо, як свідчать результати останніх опитувань громадської думки, зустрічає «зростаюче розуміння з боку населення».

● *Нові-Сад*

Продається «Чайка» президента

Чорногорський уряд продає вісім військових суден, у тому числі й славетну "Чайку" колишнього югославського президента Тіто. Це судно завдовжки 115, завширшки 15 і заввишки 13 метрів. На ньому є 500 ліжок, кілька ресторанів, залів різного призначення. «Чайка» була власністю військово-морських сил Югославії, які обміняли її на квартири для офіцерів. Ціна на історичне судно — 10 мільйонів динарів, або 3 мільйони німецьких марок. Поки що покупців не знайшлося.

● *Абу-Дабі*

Помста сім'ї

У Багдаді вбито двох сестер колишнього зятя іракського президента генерала Хусейна Камеля Хасана, що загинув після повернення до Іраку з Йорданії. Як інформує газета «Галф ньюс», про це повідомили родичі жінок в Аммані.

● *Комсомольськ-на-Амурі*

До голодування готові!

Про готовність розпочати голодування, якщо до 4 березня не буде виплачено затримувану з вересня минулого року зарплату, заявили 150 пожежників Комсомольська-на-Амурі. Бійцям двох воєнізованих частин пожежної охорони не виплачено з осені минулого року понад мільярд 300 мільйонів рублів.

За повідомленнями кореспондентів "ГУ" та інформаційних агентств.

Про кого говорять!

Наступним президентом буде монарх?..

Президентські вибори в Болгарії, призначені на кінець нинішнього року, можуть принести справжні несподіванки. Приміром, серед претендентів може виявитися... колишній цар всієї балканської держави Сімеон II, який нині мешкає в Мадриді.

Таку перспективу припускає і сам Сімеон, про що заявив в інтерв'ю французькому монархічному тижневику «Аксьон франсез ебдо». Монархом він став 1943 року після смерті батька царя Бориса III. Тоді йому виповнилося 6 років. Проте через три роки, коли до влади в Болгарії прийшли комуністи, змушений був емігрувати.

Тепер монархові доведеться прийняти досить складне рішення. Адже якщо доможеться права приєднатися до президентського марафону, прибічники в Болгарії можуть розцінити це як зраду монархічній ідеї. Якщо завагається — втратить шанс стати президентом.

Остаточна позиція спадкоємця трону з'ясується в травні. Тоді, за деякою інформацією, Сімеон II прибуде до Софії з першим візитом.

Людмила ФІСЮН.

Угорці святкують 1100-ліття здобуття «нової» батьківщини

УРОЧИСТИМ засіданням парламенту та гала-концертом у національній опері в Угорщині розпочалось офіційне святкування 1100-ліття здобуття «нової» батьківщини.

Після кількавікового мандрування з Приуралля на захід мадярський народ у 896 році нарешті оселився у степовій частині Тисо-Дунайської уголовини. На думку істориків, тікати угорські племена за Карпати примусили печеніги, яких намовили болгари з метою помсти за участь мадярських кіннотників на боці Візантії у війнах 894 — 896 років. Домовившись із руськими князями, угорці мирно пройшли біля Києва та через інші східнослов'янські землі і через Верецький перевал (нині Закарпатська область) спустились в Тисо- Дунайську уголовину.

Про цю історичну подію в «Руському літописі» під 898 роком пишеться: «Ішли угри мимо Києва горою, що зветься нині Угорська. І, прийшовши до Дніпра, стали вежами, бо ходили вони так, як і половці. І, прийшовши зі сходу, ринулися вони через гори великі, що прозвалися горами Угорськими. І стали воювати проти слов'ян і волохів, які тут жили. Бо сиділи тут раніше слов'яни. І волохи забрали землю Слов'янську. А потім угри прогнали волохів і унаслідували землю ту».

Як стверджують науковці, угорці спочатку розселились у східних районах Карпатської уголовини: в нижній та середній течії Тиси, в її лівих притоках Самоша, Мароша, Кереша, а потім поширили свої володіння на захід у Задунав'я. Цей період в історії угорського народу отримав назву «доби здобуття батьківщини».

З нагоди 1100-ліття ювілею планується провести понад 500 широкомасштабних заходів по всій Угорщині, які відтворять історичне минуле й хід становлення держави. З бюджету на це виділяється один мільярд форинтів (1 долар США дорівнює 140 форинтам). На честь знаменної дати Угорщину нинішнього року відвідає папа Іоанн II, а в червні в Будапешті та Опустосері відбудеться всесвітній конгрес угорців. Передбачені численні виїзди на Верецький перевал, кінний похід на Приуралля. До речі, історія держав Україна та Угорщина тісно переплітається, а на території першої сьогодні проживає понад 200 тисяч угорців. Є українська община і в Угорщині. Прикметно також, що національні свята двох країн відділяють один від одного лише кілька днів — 20 та 24 серпня. У зв'язку з цим посольство України в Угорщині планує організувати й ряд спільних заходів, приурочених до цих торжеств.

Микола ГОРВАТ.

Будапешт.

Президентові України Л.Д. Кучмі
Голові Верховної Ради України О.О. Морозу
Прем'єр-міністрові України Є.К. Марчуку
Генеральному прокуророві України Г.Т. Ворсінову

Заява

Останнім часом народний депутат України, голова президії об'єднання, яке іменується зараз Національною конфедерацією профспілок України, Ф. Судницин у своїх листах та зверненнях до керівників держави, в виступах у засобах масової інформації звинувачує Комісію Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці в тому, що вона в грудні минулого року прийняла неправомірне рішення, яким визнала практику формування і використання «Солідарністю», що входить до цієї конфедерації, коштів соціального страхування поза Фондом соціального страхування України такою, що не відповідає чинному законодавству і звернулася до Генеральної прокуратури з проханням здійснити перевірку цієї організації щодо законності використання нею зазначених коштів. Таке рішення комісія прийняла у зв'язку з численними зверненнями на її адресу щодо використання «Солідарністю» коштів соціального страхування не за призначенням, а у своїх власних інтересах.

Комісія також запропонувала Генеральній прокуратурі здійснити перевірку всіх органів Фонду соціального страхування та профспілкових об'єднань, які самостійно накопичують на своїх рахунках і використовують страхові внески.

Використовуючи статус народного депутата, Ф. Судницин чинить шалений опір, щоб не допустити перевірки розкрадання «Солідарністю» народних коштів.

Для прикриття протиправної діяльності «Солідарності» Ф. Судницин використав депутатську групу «Реформи», яка опублікувала заяву в газеті «Голос України» за підписам С. Соболєва, О. Єльяшкевича та інших, котрі є також членами Національної конфедерації профспілок України. Така заява за підписом голови цієї депутатської групи С.Соболєва надіслана на ваше ім'я.

У заяві грубо перекручуються факти діяльності Федерації профспілок України, особливо щодо управління Фондом соціального страхування та використання профспілкового майна, містяться особисті нападки на нас за те, що ми підписали листа на ім'я Генерального прокурора України, в якому запропонували здійснити перевірку формування і використання профспілкою «Солідарність» коштів соціального страхування.

У зв'язку з викладеним хочемо зазначити, що Фонд соціального страхування України належить до державних цільових фондів, а встановлені до нього платежі — до загальнодержавних обов'язкових платежів.

Міжвідомчий статус фонду закріплено в положенні про фонд, затвердженому постановою Ради Міністрів Української РСР і Ради Федерації незалежних профспілок України від 11.02.91 № 25, де зазначено, що Фонд соціального страхування України є єдиним республіканським органом з управління соціальним страхуванням, який перебуває у віданні профспілок.

До складу правління фонду, його керівного органу, наділеного необхідними повноваженнями з управління коштами соціального страхування, входять із правом вирішального голосу представники від республіканських профспілкових об'єднань і галузевих комітетів, територіальних профспілкових центрів, а також від державних органів.

На сьогодні до правління фонду делеговано 72 його члени, в тому числі — від 8 профспілкових об'єднань, які не входять до Федерації профспілок України. Серед них — Федерація профспілки працівників кооперації та інших форм підприємництва України, Незалежна профспілка гірників України, Профспілка залізничників і транспортних будівельників, Профспілка працівників Національної Академії наук України, Всеукраїнське об'єднання солідарності трудівників, Федерація профспілок авіадиспетчерів України, Рада профспілки інженерно-технічних працівників авіапідприємства «Авіалінії України».

Чинними актами законодавства встановлено, що за рахунок коштів Фонду соціального страхування здійснюються такі обов'язкові виплати працюючим: допомога через тимчасову непрацездатність; через вагітність і пологи; при народженні дитини та на поховання; фінансуються заходи із санаторно-курортного лікування та оздоровлення трудящих, їхніх дітей, утримання санаторіїв-профілакторіїв тощо.

Відповідно до чинного законодавства профспілки наділені правом управляти коштами соціального страхування і не мають права використовувати їх на свій розсуд. Однак «Солідарність» (керівник — Ю. Пивоваров) переводить великі державні кошти на свої рахунки і використовує їх не для соціального захисту людей. Тим самим завдається значної фінансової шкоди бюджетові фонду, дискредитується профспілковий рух в Україні, підривається довіра людей до профспілок, ставиться під сумнів їх здатність управляти коштами соціального страхування, грубо порушується чинне законодавство.

Як нам стало відомо, Генеральна прокуратура України дала доручення Донецькій прокуратурі перевірити використання «Солідарністю» коштів соціального страхування. Однак керівництво «Солідарності» не допустило її до перевірки.

З метою припинення розкрадання «Солідарністю» великих сум народних коштів ми вимагаємо:

1. Силами центрального апарату Генеральної прокуратури України спільно з Міністерством фінансів, Головною державною податковою інспекцією, Головним контрольно-ревізійним управлінням України, Фондом соціального страхування здійснити перевірку законності використання «Солідарністю» коштів соціального страхування.

Підкреслюємо, що ми наполягаємо не на перевірці роботи громадської організації та використання нею профспілкових внесків, а на перевірці відповідності її роботи з коштами державного соціального страхування чинному законодавству, законності їх використання.

2. Пропонуємо Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією провести розслідування щодо причетності народних депутатів України Ф. Судницина, С. Соболєва, О. Єльяшкевича до протиправних дій «Солідарності».

На підтвердження протиправної діяльності «Солідарності» щодо використання народних коштів соціального страхування додаємо надіслані нам матеріали, листівки та звернення.

Члени Комісії Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці, народні депутати України: Олександр СТОЯН, Леонід ВЕРНИГОРА, Юрій ДОНЧЕНКО, Петро СТЕПАНОВ, Петро ОВЧАРЕНКО.

Заява депутатської групи «Центр» Верховної Ради України

У газеті «Голос України» від 13 лютого 1996 року оприлюднено Заяву депутатської групи «Реформи», яка звинувачує члена нашої групи, народного депутата України О.Стояна в тому, що очолювана ним Федерація профспілок України «незаконно розпоряджається коштами державного соціального страхування».

Депутатська група «Центр» отримала заяву за підписом О.Стояна та інших народних депутатів — членів Комісії Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці. Цією заявою привертається увага керівників органів державної влади та народних депутатів України до дій структури «Солідарність», яка входить до Національної конфедерації профспілок України і «під виглядом профспілки переводить на свої рахунки великі державні кошти і використовує їх не для соціального захисту людей».

У заяві групи народних депутатів зазначено, що «з метою припинення розкрадання «Солідарністю» великих сум народних коштів» вона звернулася до Генеральної прокуратури України з пропозицією «здійснити перевірку законності використання коштів соціального страхування громадян».

Не втручаючись у взаємовідносини між профспілковими об'єднаннями, депутатська група «Центр», підтримуючи пропозицію О.Стояна, вважає за потрібне звернути увагу правоохоронних органів на необхідність перевірки фінансової діяльності як Національної конфедерації профспілок України, до складу якої входить і «Солідарність», так і Федерації профспілок України, що повинно зняти конфлікт на основі об'єктивного розгляду даної справи для виявлення відповідності чинному законодавству в питаннях формування і використання державних коштів соціального страхування.

Михайло СИРОТА, народний депутат України, керівник депутатської групи «Центр».

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Комісія з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією розглянула проект Закону України «Про внесення доповнень і змін до Закону України «Про прокуратуру».

В цілому підтримуючи ініціативу Генеральної прокуратури щодо приведення Закону України «Про прокуратуру» у відповідність з іншим законодавством, комісія не погоджується з низкою запропонованих у проекті положень. Неприпустимим, на думку комісії, є встановлення «прокурорської недоторканності» (тобто неможливість притягнення прокурорів і слідчих прокуратури до кримінальної відповідальності, їх арешту без згоди генерального прокурора, неможливість затримання, приводу, огляду речей і т.ін.).

Недостатньо обгрунтованим є встановлення окремих пільг для прокурорів та слідчих прокуратури, які не передбачаються для інших категорій працівників правоохоронних органів (наприклад, безкоштовне встановлення телефонів і охоронної сигналізації, безкоштовне забезпечення медикаментами).

Комісія ухвалила повернути цей проект Генеральному прокурору для його доопрацювання з урахуванням висловлених членами комісії зауважень та пропозицій, а також зауважень, викладених у висновку науково-експертного відділу Секретаріату Верховної Ради України.

З нагоди відкриття в Антарктиді дослідницької станції «Академік Вернадський» в українському посольстві в столиці Аргентини відбувся офіційний прийом.

Відбувся обмін думками про цю визначну подію, труднощі, що виникли на шляху українських дослідників до Антарктиди, допомогу, надану аргентинськими установами, особливо Інститутом Антарктиди, урядом провінції Вогняна Земля та ін. Обговорювалися перспективи важливих наукових досліджень, які проводитимуть українські вчені, та ймовірних форм співробітництва у зазначеній сфері між Україною та Аргентиною.

З неприхованим інтересом присутні вислухали розповідь народного депутата України А.Писаренка про його особистий внесок в організацію Першої української антарктичної експедиції, його враження від перебування в Антарктиді, адже він особисто підняв український національний прапор над станцією «Академік Вернадський».

До присутніх з промовою звернувся посол України в Аргентинській Республіці В.Пащук, який підкреслив значення відкриття української наукової станції на льодовому континенті, подякував всім, хто брав участь в організації відправки Першої української антарктичної експедиції.

Комісія з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку розглянула хід підготовки до другого читання проекту закону «Про трубопровідний транспорт».

У законопроекті враховано всі зауваження і пропозиції Кабінету Міністрів, народних депутатів, науковців. Його прийняття обумовлене необхідністю створення умов, які забезпечують надійне і безпечне функціонування магістральних трубопроводів, а також державного нагляду і контролю за проектуванням, будівництвом і експлуатацією трубопровідного транспорту як об'єктів підвищеної небезпеки. В законопроекті передбачено відповідальність осіб та організацій, винних в аваріях і пошкодженнях магістральних трубопроводів.

Члени комісії зазначали, що правова база з питань трубопровідного транспорту на сьогодні не відповідає завданням надійного забезпечення України енергоносіями, хімічними продуктами та їх транзиту через територію нашої держави. Правова беззахисність його об'єктів може стати головною причиною людських втрат, зриву постачання цілих регіонів вуглеводневими, хімічними продуктами, водою, невиконання договорів з транзиту забруднення навколишнього природного середовища, а також завдати значних матеріальних збитків.

Запропонований проект закону передбачає посилення відповідальності за порушення законодавства в галузі трубопровідного транспорту на всіх етапах його утворення і функціонування /проектування, будівництво, ремонт, експлуатація/.

Комісія розглянула проект закону «Про націоналізацію майна в Україні» і висловила ряд зауважень і пропозицій.

Відповідно до статті 5 Конституційного Договору між Верховною Радою України та Президентом України «Про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України» власність в Україні є загальнодержавною, комунальною, колективною і приватною.

Тому запропоновано наведені у законопроекті визначення форм власності викласти у відповідності до цього закону.

Комісія обговорила проект закону «Про лізинг» та деякі інші законопроекти.

У Комісії з питань Чорнобильської катастрофи відбулося перше засідання Організаційного комітету по підготовці і проведенню міжнародної спеціалізованої виставки «Чорнобиль: екологія, людина, здоров'я». Відповідно до державного плану заходів у зв'язку з 10-ю річницею Чорнобильської катастрофи організацію цієї виставки доручено Мінчорнобилю України та державному підприємству фірмі «Зовнішекспобізнес» Мінзовнішторгу України. Виставка має проходити з 25 по 30 березня у Києві в Експоцентрі фірми «Зовнішекспобізнес».

На засіданні розглянуті питання формування експозицій, склад учасників, в тому числі і зарубіжних, а також затверджена тематика науково-практичних семінарів, що проводитимуться під час роботи виставки. Наголошувалося на доцільності залучення в першу чергу українських підприємств, фірм, науково- технічних центрів, для яких фірма «Зовнішекспобізнес» надає пільгові умови демонстрації наукових розробок у виставці. Така можливість надана Національній академії наук України.

Організатор виставки Мінчорнобиль України, за словами міністра В.Холоші, має намір продемонструвати світовій громадськості надбання, досягнуті у країні за п'ять років діяльності міністерства, а найголовніше сприяти їх впровадженню на екологічно забруднених територіях України. В експозиції будуть широко представлені нові технології, методики, прилади контролю навколишнього середовища, системи очищення води та повітря, обладнання для екологічного моніторингу, лікувально-профілактичні продукти харчування, а також медичне обладнання широкого спектру, новітні фармпрепарати, препарати з лікарських рослин. На виставці можна буде ознайомитись з інвестиційними проектами будівництва, вирішення соціальних проблем для населення екологічно забруднених територій, програми медико-санітарного забезпечення населення чорнобильської зони.

Директор Експоцентру фірми «Зовнішекспобізнес» В.Соколовський звернув увагу на залучення українських учасників виставки, її архітектурно-художнє оформлення та інформування про хід проведення цього важливого заходу в засобах масової інформації. Під час роботи виставки будуть створені всі необхідні умови для проведення семінарів, презентацій, прес-конференцій та ділових зустрічей.

Спеціалізована виставка у Києві чорнобильської тематики безумовно цікава і тим, що кращі її експонати можуть бути представлені у складі українського національного стенду на квітневому міжнародному багатогалузевому ярмарку «Ганновер Мессе-96» у Німеччині, де питання екології і захисту навколишнього середовища будуть у центрі спеціалістів, політиків, ділових і фінансових кіл десятків країн світу.

Прес-служба Верховної Ради України.

УРЯД, ЙОГО ФУНКЦІЇ, ВАГА В ДЕРЖАВІ, ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

ДЕРЖАВНА виконавча влада на чолі з Президентом України включає найважливіший орган управління державними і суспільними справами — Кабінет міністрів України. Яким повинен бути конституційний статус уряду — це питання складне і дискусійне, а фахівці мають різні підходи до його визначення. Про це діалог народного депутата України Валерія ПАЛАМАРЧУКА з доктором юридичних наук, професором Київського національного університету ім. Т. Шевченка Анатолієм СЕЛІВАНОВИМ.

В. Паламарчук: Умови ринкової економіки визначили відокремлене функціонування державного управління, яке за певний час було перетворене у державну виконавчу владу, з наступним утворенням вертикалі центральних і місцевих владних структур на чолі з Президентом. При цьому питання про незалежність судової влади залишалося нерозв'язаним.

Отже, суспільство отримало на першому етапі державотворення розгалужену систему органів державної виконавчої влади (вони наділені нормотворчою функцією і здатні здійснювати примус), до яких перейшла майже вся управлінська сфера від законодавчого органу, що не втратив повноважень впливати на них через законодавчий процес. Публічна влада Президента не тільки змінила цей інститут у державі, але й виявила можливість змінити конституційним шляхом політико-правовий режим правління, запропонувавши перетворення парламентської республіки на президентську. Вертикаль публічної влади Президента включає в першу чергу уряд країни, якому Конституційний договір присвятив сім статей, котрі визначають його правовий статус.

А. Селіванов: Цілком правомірно передбачати необхідність визначення у майбутній Конституції України персонального кадрового впливу на уряд з боку Верховної Ради. Однак тезу про сильну державну виконавчу владу не можна зводити, на мій погляд, лише до сильного інституту Президента, який нині складається з власного галузево-функціонального апарату — адміністрації, і водночас Президент очолює уряд, яким він керує не тільки шляхом кадрових призначень, але й за правовою ознакою безпосереднього управління. Якщо раніше до заснування посади Президента як глави держави, уряд визначався як вищий виконавчо-розпорядчий орган країни, то за Конституційним договором згідно зі статтею 29 уряд України є центральний колегіальний орган державної виконавчої влади, підпорядкований Президенту України і відповідальний перед ним.

В. Паламарчук: Проблема конституційної конкретизації уряду пов'язана з його місцем у державному механізмі і відмінністю від колишнього органу державного управління загальної компетенції — Ради міністрів. Виходячи з принципу поділу влад, необхідно визначити юридично, на мій погляд, Кабінет міністрів не з позицій, яким саме суб'єктом влади він є (його вид), а чиїм виконавчим органом йому слід бути (його приналежність). У цьому контексті уряд за своїм статусом і місцем у системі органів держави може виступати як вищий виконавчий і розпорядчий орган вищої посадової особи у державі — Президента і вищої законодавчої влади — Верховної Ради. Уряд за своїми державно-правовими ознаками має розглядатися не як звичайний колегіальний державний орган, а як суб'єкт держави. Уряд — це орган держави і тому він створюється за конституційною нормою і не підпадає під розпорядчу функцію Президента України, який очолює уряд. Тобто Кабінет міністрів не може розглядатися як тимчасова або допоміжна структура (на відміну від міністерства, державного комітету, адміністрації — внутрішнього апарату, що обслуговує Президента).

А. Селіванов: Варто звернутися до аналізу міжнародно-правової практики, оскільки принцип повного поділу зустрічається дуже рідко. Візьмемо змішану форму правління, тобто поєднання елементів і парламентської, і президентської республіки. У таких країнах прем'єр-міністр і за його поданням інші члени уряду призначаються Президентом республіки самостійно. Але уряд відповідальний перед парламентом, і Президент перед призначенням не може не зважати на реакцію парламенту. Уряд виступає за своїм статусом як правляча влада, котра має подвійний (біцефальний) характер. Вона поділена між Президентом республіки та урядом. У тому разі, коли Президент і Прем'єр належать до різних політичних течій, ця противага набуває серйозних важелів. Це пояснюється тим, що концепція правлячого уряду обумовлена його більшою відповідальністю за реальні наслідки, за процес правління, ніж відповідальність Президента. Це ключова постать в державному механізмі, оскільки вона забезпечує своїм арбітражем узгоджене функціонування державних органів, виступає гарантом здійснення Конституції, національної незалежності та територіальної цілісності. Відповідно Президент наділений Конституцією необхідними для цього повноваженнями. Зарубіжні державознавці підкреслюють, що Президент не може стояти над всіма іншими суб'єктами держави, оскільки неминуче може статися узурпація влади апаратом, зокрема президентським оточенням. Щоб уникнути цієї можливості на практиці, всі акти, які юридично приймає глава держави, готує і колегіально розглядає та здійснює уряд. Така раціональна організація державної виконавчої влади дозволяє уникнути непорозумінь між главою держави та урядом, усунути дублювання змагання за сфери впливу апаратів службовців, дає можливість для самостійної і відповідальної діяльності уряду.

В. Паламарчук: Таким чином, парламент повною мірою може порушувати питання про відповідальність уряду як правлячого суб'єкта держави, оскільки поділ влади реалізується найбільш послідовно. Прихильники президентської форми правління, як свідчать зарубіжні джерела, вбачають в одній особі та її апараті службовців якусь надзвичайну силу розуму, знань і можливостей. На жаль, забуваючи про те, що в такому разі, як, наприклад, у США, діє сильний Конгрес, і виконавча влада не може брати пряму участь у законотворчості, не може подавати проекти законів, а глава держави, оцінюючи прийняті закони та підписуючи їх, при цьому повністю поділяє відповідальність уряду за їх виконання. Виконавча влада не наділена правом дострокового розпуску парламенту і призначення позачергових парламентських виборів. Суттєвим елементом поділу влад є незалежний суд і конституційний нагляд. У цих випадках будь-яка спроба Президента вийти за межі чинного законодавства може бути припинена судовими органами, що є важливим інструментом обмеження й усунення свавілля.

Утім, наш порівняльний аналіз теж не дає безспірних підстав для апріорного визначення ідеальної моделі і принципів побудови виконавчої влади.

А. Селіванов: Робоча група Конституційної комісії, яка готує проект нової Конституції України, запропонувала зрозумілу, але складну модель президентсько-урядової влади, коли існування уряду в повному розумінні вищого колегіального органу державної виконавчої влади викликає сумнів, оскільки тільки виконавча діяльність не вимагає колегіальних рішень, а розпорядчими повноваженнями наділений Президент, який одноосібно видає укази. Прем'єр-міністр у цій моделі має функції координатора центральних органів виконавчої влади — міністерств, державних комітетів. Ось чому фахівці-державознавці вважають, що за таких умов у держави уряд має не владу, а тільки виконавчий вплив, і його управлінський потенціал за відсутності розпорядчих повноважень буде дуже низький. Чи не варто нині замислитися над цими обставинами, зважити реально на те, що глава держави, якими б широкими повноваженнями він не був формально наділений, не має змоги брати повсякденну участь у керівництві й управлінні економічними, господарськими, фінансовими та іншими справами в державі. Я розумію, що нелегко тоді визначити роль Президента як формального глави уряду і при цьому проводити кадрові зміни в уряді (добір і розстановка), коли парламент погоджуватиме призначення керівників центральних виконавчо- розпорядчих органів і виявить підтримку урядовій політиці. Президент, зацікавлений у стабільності урядової влади, у такому разі залишається верховним представником держави, символом національної єдності і правонаступництва держави.

В. Паламарчук: Цілком зрозуміло, що розділити Президента і уряд неможливо, оскільки це складові державної влади, але я погоджуюсь з Вами, Анатолію Олександровичу, що існуючі не властиві інституту Президента функції ускладнюють механізм прийняття і реалізації розпорядчих рішень у державі. Наприклад, мені досі незрозуміло, як Президент може здійснювати управління майном, що перебуває у загальнодержавній власності (п.7 ст.24 Конституційного договору). Або візьмемо хоча б сферу фінансових відносин, які визначаються Верховною Радою через закони. Багато фінансово-економічних питань регулюються указами Президента, а далі — для прийняття окремих специфічних рішень нормативно-фінансової сфери збирається колегіальний орган Кабінету міністрів України. Як бачимо, дуже складний механізм правового управління фінансами. Якщо один із суб'єктів вийде за межі законодавчої сфери, негайно наступають наслідки: непідписання закону Президентом або вето Верховної Ради — на укази Президента, або відміна ним рішення уряду. А це пов'язано з відповідальністю за існуючий стан в економіці. Згадаймо останні події страйку шахтарів Донеччини через тривалу несплату заробітної плати. Для вжиття відповідних заходів була задіяна головна інстанція — уряд. Саме його програму діяльності схвалює Верховна Рада України, але для її реалізації уряд не наділений нині саме необхідними повноваженнями.

А. Селіванов: Ми з вами обговорюємо це питання, щоб привернути увагу законодавця до однієї з найскладніших державно-правових проблем, які мають пряме відношення до проекту Конституції України.

Якщо вона створить статус правлячого уряду, тоді Кабінет міністрів і Прем'єр-міністр відповідатимуть перед народом і парламентом. Отже, відповідальність не може існувати без достатніх повноважень, як це можна спостерігати нині, що викликає все більше роздумів перед тим, як творці нової Конституції внесуть її на розгляд представників народу, а можливо, принципові положення і на референдум. Визначення Кабінету міністрів як правлячого уряду, тобто вищої інстанції адміністративного управління в країні (виконавчої влади), має своє обгрунтування і обумовлює: по-перше, конституційне і законодавче (в законі про уряд України) закріплення нового статусу Кабінету міністрів і особливо його глави щодо вирішальної ролі в розробці, формулюванні і реалізації внутрішньої та зовнішньої політики. (Навіть у Великобританії королева не має права нічого змінити у змісті щорічної промови перед парламентом, яка є по суті урядовою програмою). У сучасній ситуації уряд зобов'язаний виконувати програмну промову Президента (готується його апаратом — адміністрацією), а потім формувати і реалізовувати власну програму діяльності, схвалену Верховною Радою України. По-друге, правлячий уряд повинен самостійно входити до парламенту з законодавчою ініціативою, що сьогодні відповідає міжнародним стандартам статусу публічної влади. Уряд — головний постачальник законопроектів. Але зараз ми бачимо, як у поданнях до Верховної Ради міститься неконституційне положення щодо погодження законопроектів з адміністрацією Президента. По-третє, важливо передбачити право парламенту затверджувати і звільняти з посад Прем'єр-міністра та керівників провідних міністерств і державних комітетів, що буде поновленням їх парламентської відповідальності, яка менше страждає суб'єктивізмом у кадрових питаннях. Такий порядок посилить легітимність Президента як глави держави.

Досліджуючи ці питання в палаті представників США, я неодноразово чув від конгресменів, що в цій процедурі Президент кожного разу посилював свій авторитет, навіть коли Конгрес відхиляв значну частину поданих ним кандидатур на посади керівників органів управління.

В. Паламарчук: Отже, підсумовуючи наш діалог, можна визначити основне питання поставленої проблеми: чи все вирішує наш уряд і яким чином він повинен розв'язувати все, що буде передбачено новою Конституцією України і законом про його статус? Це залежатиме від політичного режиму і форми правління, якщо говорити про президентсько-парламентську модель організації влади в Україні за новою Конституцією. Намагання зміцнити урядову владу не є самоціллю. Її особливий статус повинен сприяти підвищенню активності влади, узгодженості дій різних її галузей у розв'язанні загальнонаціональних завдань. Глава правлячого уряду повинен стати повноважним представником Президента з повною відповідальністю перед парламентом. Носієм виконавчої влади не може бути будь-який адміністратор або апарат чиновників. Тільки уряд і повноправний Прем'єр-міністр можуть бути відповідальними перед Президентом суб'єктами, яким довіряє парламент, оцінюючи і контролюючи їх діяльність. Саме тому, привертаючи увагу до проблем правлячого уряду в Україні, ми, в порядку дискусії, висвітили проблему, яка безпосередньо зачіпає механізм функціонування виконавчої влади, забезпечує ефективність і легітимність президентсько-парламентської форми правління. Як відомо, відшукати баланс інститутів та інтересів — одне з найскладніших завдань, які стоять перед тими, кому народ довірив конструювання і здійснення складного механізму здійснення влади, коли мотивом для цього повинно бути покликання служити державі і народу України.

Життя Рад

В ОСТАННІ погожі дні минулої осені на благодатному полі приорільського степу зав'язалася запекла і драматична боротьба. Мали бути переможці, однак ніхто не хотів програвати. І навіть ті, в кого несподівано виходила з ладу техніка, ремонтували за лічені хвилини, щоб наздоганяти втрачене. Напруження не спадало до вечора — навпаки, наростало, чим ближче до фінішу, сягаючи кульмінації...

А було це змагання трактористів-орачів Магдалинівського району. Змагання, яке влаштовували уже вдруге, — позаторік ідею благословив голова районної Ради Олександр Демидов, і тепер його вже ніяк не можна було «відмінити», бо справді мало величезний інтерес. Це ж бо честь і хвала, заодно й радість та гордість — стати кращим орачем району.

Та хоч цього разу і в Демидова, і в районної Ради загалом клопотів незрівнянно побільшало і обтяжливіших, ніж досі, часом майже нерозв'язних, конкурсу трактористів вони не викреслили з «графіка» теперішнього життя. Тому, признається Олександр Анатолійович, що конкурс цей вертає хліборобам віру в їх непересічність і спроможність, а отже, і допомагає стійко й мужньо долати труднощі, які «щедро» випадають тепер на долю села.

У минулі часи Магдалинівський район не обминала слава: суто землеробський, він намолочував тут чи не найвищі врожаї зернових. Але то було колись, і від нього, якщо казати чесно, тепер і сліду ніби не мало залишитися: нищівна економічна криза безжально, по суті, розправляється з сільськогосподарським виробництвом у тому вигляді, в якому воно існувало раніше. У Магдалинівці давно облишили скаржитися та з'ясовувати, чому так відбувається, бо цим не допоможеш і не зарадиш райцентру. А натомість нинішня політика районної Ради зводиться до того, щоб смугу випробувань здолати з найменшими втратами і найбільшими здобутками. Перегорнувши документи трирічної діяльності магдалинівської влади, приходиш до однозначного висновку, котрий вочевидь треба зараховувати до активу райради. З одного боку, вона зуміла не дати зруйнувати вщент нагромаджений потенціал, бо справді нерозумно зовсім відмовлятися від учорашніх «традицій», а з другого — терпляче й послідовно плекає нове, бо ще більш необачно чинити опір неминучим реформам. Таке владне поєднання тактики і стратегії сьогодні, на жаль, рідкісне. Думаю, це аж ніяк не дрібниця, що всюди, передавши землю у колективну власність, колгоспи реорганізували в КСП — колективні сільгосппідприємства. А в Магдалинівці — в колективно-дольові, чи колективно-пайові. Відразу зазначено, що є частка кожного і що на цьому перетворення не скінчаться. Не випадково у районі вже тлумачать, наче в даному разі слово «дольові» походить і від слова «доля» — тієї людської долі, яка в кожного своя, але коли кожен воліє для себе кращої.

Побувавши в дослідному господарстві «Поливанівка», поспілкувавшись з його директором Миколою Соловйовим, я переконався, що тут над усе прагнуть не втратити родючості земель. Хоч як скрутно, а на мінеральні добрива гроші знаходять, перегній вносять і навіть виявляють одвічну селянську винахідливість: за 50-центнерних урожаїв пшениці, які тут одержують, виростає ще й чотири тонни соломи, котра, якщо її подрібненою переорати, заміняє, з'ясовується, дванадцять тонн гною. А голову колективно-дольового господарства «Котівка» Миколу Дробітька зрозумів так: найважливіше — захищати людей від нестатків, злиднів та непевності, бо «нікого не залишаємо в біді». Нарешті, зустрівшись з фермером Віктором Шевченком, дістав змогу збагнути, що в районі чи не найчіткіше в області вимальовуються і контури прийдешнього. Торік Віктор Трохимович приєднав до свого господарства цілий «лежачий» колгосп, в якому землю та майно в натурі вже роздано людям у приватну власність. І ось тепер ще один розвалений колгосп пристає до цього першого в наших краях справді роздержавленого і приватизованого рядовими трудівниками аграрного формування.

А вкупі все це не три порізні приклади, а три опори, на яких в районі господарства і села нині тримаються. Можна приречено нарікати, що селян кинуто напризволяще, і, не борсаючись, потихеньку й безпорадно спускатися на дно, що й спостерігається скільки завгодно. Можна, навпаки, рішуче стрибати в реформи, як з мосту у воду. Але ж і тоді для декого — хоч із прив'язаним до шиї каменем. Та навіщо крайнощі, коли є третій, єдино правильний варіант, який сповідує у Магдалинівці Олександр Демидов: форм господарювання і земельних відносин за один день не змінити, а ось працювати треба щодня так, щоб завтра чи післязавтра не залишитися ні з чим. Селу сьогодні судилося прориватися в майбутнє, щосили борючись за самозбереження. І село на це здатне, якщо, образно кажучи, має голову на плечах.

Можна терпіти щосили, але програвати — нізащо

Олександра Анатолійовича свого часу «вгадав» Павло Лазаренко, запропонувавши йому посаду представника Президента у Магдалинівці. Але щоб потім тридцятидворічного Демидова сприйняв народ, потрібні були здоровий глузд, витримка і поміркованість, уміння переконувати людей, мобілізуюча доброта і невтомність — усе те, чого вимагав, по суті, складний перехідний час і що знайшлося в Демидова. Кажу осібно про нього тому, що в даному разі не різноперстна, даруйте, команда «гримує» й засмикує свого лідера, а лідер формує, згуртовує і веде команду, що теж в наше хаотичне, заплутане і суперечливе сьогодення не часто трапляється. Виняток приємний ще й тим, що нині балаканину не шанують, а віддають перевагу копіткій і конкретній роботі.

Таку ось обставину я зауважив, перебуваючи в районній Раді. У приймальні Демидова, у кабінетах виконавчих підрозділів перетинаються стежки-доріжки голів колгоспів та фермерів, вчителів та пенсіонерів, бізнесменів та управлінців, комуністів і «рухівців» — кого завгодно, хто живе й трудиться в районі, у кого є якісь ідеї, пропозиції, домагання. І всі тут вирішують свої питання, знаходять порозуміння.

Перехоплюю навмання відвідувачів. Секретар райкому компартії Микола Шелест каже, що «якщо й надалі так буде в районі, то ми не пропадемо». Село, мовляв, знищують, а «Демидов сам не гнеться, не дозволяє й іншим панікувати». З польовими роботами справляємося, з замовленнями на продукцію також. Усього, що робить Демидов, комуніст Шелест, звичайно, не може поділяти й вітати. Але коли бачить, що він «старається найперше для людей і задля людей, то які претензії?» А ватажок тутешнього Народного руху Валентина Більченко не хоче й згадувати про минулі сутички з Демидовим. Адже «гріх скаржитися, щоб він нас нехтував чи зневажав». На її переконання, Олександр Анатолійович «глибше й краще від багатьох знає, куди та як має прошкувати наше село». І вже навіть шкода, що в «оточенні Демидова забарилися й старі кадри, котрі тільки гудять та компрометують його». А одна з активісток районної фермерської асоціації Галина Макара просто в захопленні, що «оскільки вичерпалися землі запасу, призначені для фермерства, Демидов сім'ями відпускає з колгоспів бідових людей з їхніми паями на вільні хліби».

Гадаю, що оптимізм цих та інших магдалинівців і від того також, що наперекір усім негараздам район забудовується, як мало який нині із сусідніх. Ще три роки тому районна Рада накреслила з цього питання майже «фантастичну» програму, і тепер не відступає від неї ні на крок убік чи, тим паче, назад. А за взірець механізму реалізації соціальних задумів взяла напрацьовану в області традицію: протягом року всім гуртом зводять новобудови житлові, виробничі, з побутового обслуговування, торговельні тощо, прокладають газопроводи, асфальтують вулиці в населених пунктах окремо взятої — найзанедбанішої, ясна річ, — сільради. Спочатку це були Січкарівка і Тарасівка, потім Крамарка і Дудківка, тепер черга Першотравневки.

Це не означає, що на території інших сільрад будь-яке будівництво тим часом завмирає. Навпаки, під'юджується «самолюбство», щоб усюди осилювали щороку бодай по одному найнеобхіднішому об'єкту. Я, коли знайомився зі статистикою соціальних змін на Магдалинівщині, щиро шкодував ось з якого приводу: районна Рада вимушено відвертається, розпорошується на безліч «дріб'язкових», необов'язкових клопотів. Як-от, приміром, щоб регулярно виплачувати людям зарплату або не допустити зриву безплатного харчування дітей у школах. А цілу осінь у кожній сільраді обладнували зимові будинки для престарілих. Постала ж бо і ця проблема: багато самотніх бабусь і дідусів за тепла і городини ще годні поратися у своїх дворах, та з настанням холодів натопити свої хати і прогодувати себе їм уже не під силу...

... І пригадалося мені те свято в Магдалинівському районі, гостем якого випало бути у серпні минулого року. В пору викінчення нелегкого літа в районі справляли обжинки. І був знову-таки несподіваний, нетрадиційний конкурс — конкурс «столів достатку». Всім, чим багаті, частували гостей колгоспники й фермери.

А чи треба перелічувати, чим багаті? Та наші люди спроможні «накривати» такі щедрі столи, що їм заздритиме весь світ. З вірою в це й живуть і трудяться сьогодні в Магдалинівському районі.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

Зустрілися дві влади

БАГАТЬОМ сьогодні живеться несолодко. Але особливо скрутно доводиться журналістам місцевих засобів масової інформації. Передплатних коштів вистачає ледь на два місяці для випуску районок. До цих бід варто додати й різке знецінення журналістської праці. Зарплата, наприклад, редактора (не кажучи вже про кореспондентів) Заліщицької райгазети становить 5 мільйонів, у той час як у сусіда — оператора котельні — 11 мільйонів. За таких фінансових обставин 60 найдосвідченіших кореспондентів торік змушені були покинути редакції. Хоча, за західними оцінками, куди так полюбляють позирати політики, журналістика вважається найоплачуванішою професією — після лікарів та юристів.

То як допомогти місцевій четвертій владі, як зберегти газети й журналістські кадри, як налагодити стосунки органів влади і преси? На ці непрості питання прагнули знайти відповідь учасники зустрічі журналістів Тернопільщини з головою обласної Ради Борисом Косенком та його заступниками по обласній державній адміністрації.

— Час розкидання каміння минув, — наголосив у вступному слові Борис Григорович. — Сьогодні преса за своїми функціями зобов'язана стати першою у стрій зодчих нашої держави. Ми вже розвалили все, що тільки могли. Настав час збирати каміння і братися за відбудову, за консолідацію всіх сил — і правих, і лівих — на єдине: піднесення економіки України.

У цьому контексті на зустрічі багато уваги приділяли ролі засобів масової інформації у створенні високого іміджу держави, виховання в кожного читача національної гідності, викорінення з душ рабського плазування перед усім чужинським. Наводили численні приклади, коли журналісти й політики вихваляють іноземну техніку, котра дає нижчий економічний ефект, ніж вітчизняна. Аналогічне ставлення й до різних промислових, сільськогосподарських та побутових товарів.

— Україна через окремих охочих до наживи стала європейським смітником, — з гіркотою констатував Борис Косенко. — Нам позвозили весь непотріб, який на Заході і в руки не беруть, а ми тішимося блискучими обгортками. У той же час українська продукція — значно кращої якості. І про це відверто кажуть навіть представники урядових структур високорозвинених країн під час перебування на Тернопільщині.

На зустрічі, яка, на диво, не мала характеру повчальності, а нагадувала партнерські стосунки, йшов пошук спільних точок співпраці у різних галузях життя краю. Висловлювали багато думок, пропозицій, рекомендацій як державотворчого характеру, так і регіонального. Обговорювали і шляхи вдосконалення стилю журналістської роботи. Зокрема, підкреслювали, що журналісти під час підготовки матеріалів мусять з'ясовувати різні точки зору, бачити не тільки білі й чорні кольори, а й перехідні. Зрештою, навіть коли хвалити, не варто відбиватися від берега об'єктивності, бо тоді падає престиж і видання, і кореспондента.

Не один промовець справедливо підкреслював, що місцевим журналістам годилося б не кидати донкіхотівські стріли на Київ, а відшукувати резерви підвищення економіки на місцях, створювати умови, за яких земля горіла б під ногами доморослих шахраїв та злодіїв, ледарів, бюрократів, людей, які ганьблять Тернопільщину. Звісно, погоджувалися журналісти, критикувати Президента чи Верховну Раду легко (ті ж бо все одно не читають місцеву пресу), а щоб вивести на чисту воду сусіда, треба мати мужність. Тож у цьому напрямі — непочатий край роботи.

З тривогою на зустрічі прозвучала інформація, що в столичних апартаментах влади ходять чутки про ліквідацію районок і створення міжрайонних видань. На ці побоювання журналісти почули інше запевнення: районні газети мають жити на Тернопільщині і стати міцною опорою держави. І голова обласної адміністрації пообіцяв не тільки віднайти джерела фінансування, а й збільшити газетярам зарплату до рівня відповідних структур.

Керівники області, журналісти, заступники голів районних адміністрацій з гуманітарних питань обговорювали також проблеми роботи радіо та телебачення, зв'язку, українського книгодрукування і, звичайно, стосунків державних адміністрацій з пресою. Було досягнуто домовленості, що аналогічні зустрічі відбуватимуться щоквартально не тільки в обласному центрі, а й у районах Тернопільщини з тим, щоб дві владні структури злагоджено працювали на державотворчий процес.

Михайло ВАСИЛАШКО.

Ще раз про справді очевидне,

або Хто ж усе-таки подер і викинув власні штани?

> *Для тебе й Київ напіврідний,*
> *І Мінськ піврідний, і Москва...*
> *Бо хто ж ти є! Іван безрідний,*
> *Іван, не помнящий родства!*
>
> Д. БІЛОУС.

Дуже добре, що «Голос України» 8 лютого ц.р. опублікував витвір народного депутата В. Алексеєва, заступника голови Комісії Верховної Ради із законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації, та математика з військового університету В. Тирнова «Викорінення рояля».

Стаття дуже цікава передусім тим, що її автори досить відверто, як то кажуть, з піднятим забралом, ведуть неприхований наступ на українську мову і культуру, вважаючи їх недолугими, нерозвиненими, неповноцінними — одне слово, хутірськими! Наша мова, за словами В. Алексеєва і В. Тирнова, всього лише «акордеон», тоді як російська — «рояль». З «викоріненням рояля», на їхню думку, від музики не залишиться й половини.

Наші опоненти навіть не за обридле всім гасло двомовності. Вони — за одномовність. Але російську! «Набагато важливіше, — вважають вони, — поставити телефон у квартирі чудового українського поета з Харкова Степана Сапеляка, аніж перевести на українську мову викладання чергову російську школу». Справді, прекрасна думка! Чого вартий один чудовий український поет, навіть з телефоном, якщо діти харківських українців навчатимуться у російських школах? Хто ж тоді читатиме його твори?

Дуже доступно, популярно автори роз'яснюють, чому не варто город городити, тобто відроджувати українську мову і культуру. Цитуємо: «Російська мова сформована багатоукладним суспільством, яке мало складну станову структуру... А українське суспільство залишилося практично однокласовим, одноукладним, одностановим», тобто мужицьким! І, мовляв, українська мова це відбиває, адже лексики вищих верств у ній немає...

Інакше кажучи, не було у вас своїх князів, графів, іншої еліти — не було і Гомера, Петрарки, Пушкіна, тож сидіть собі і не рипайтесь зі своєю репаною мужицькою мовою.

Та ще більш недолугі і принизливі, передусім для російської дійсності, їхні аргументи про неможливість написати «Війну і мир» українською мовою. Так, неможливо, але не тому, що, як ви, панове, твердите, «за мовною характеристикою не могло бути україномовних П'єра Безухова і Платона Каратаєва». Шановні, але ж за цією ознакою вони і не російськомовні! П'єр — французьке ім'я і в перекладі на російську буде Петр, Петя. Що ж до Платона, то це ім'я багатьма мовами Платон, в тому числі і українською. Та й це ще не так важливо, важливіше, що головні герої роману Л. Толстого розмовляють переважно французькою мовою! Отже, за вашою логікою, і «русский язык», який вам такий милий, дотягував лише на мужицьке Петя і довелося нещасному Толстому використати благородну французьку, а не холопську російську мову. До речі, Лев Миколайович на українську мову дивився інакше, ніж ви. Він писав: «Я дуже люблю українську мову, звучну, барвисту і таку м'яку».

Не будемо сперечатися з опонентами і щодо того, у кого раніше (в українців чи росіян) з'явилися князі чи інші державники зі своїми конституціями. Бо для чого ж тоді потрібен був міф про Київську Русь як єдину колиску трьох слов'янських народів та інше? Не будемо дискутувати і щодо того, чия еліта (наприклад, українська часів гетьманату чи тогочасна російська) була освіченішою. Про це досить красномовно свідчать світові історичні джерела, і не на користь російської. Якби у нас не було української еліти, то з найдавніших часів не запрошували б наших земляків — діячів науки, культури, мистецтва — до Росії на працю і життя. Читайте М.Костомарова!

Наших Петрарок історичні обставини робили Стусами або змушували прекрасних, тонких ліриків писати вірші на кшталт «Партія веде», щоб уберегтись від розстрілу. Валуєви та інші ваші одноплемінники дуже багато доклали зусиль до того, щоб поголовно знищити не лише українську інтелігенцію, але й такий стан, як селянство, влаштовуючи жахливі голодомори.

Та й того, що є в нашій культурі, цілком достатньо, щоб вважати її рівноцінною світовому рівню. Саме українське «одностанове» суспільство породило славних Настю Лісовську (Роксолану) — фактично правительку Османської імперії протягом 25 років і Анну Ярославну — королеву Франції. З цього суспільства вийшли Леся Українка, Олена Пчілка, Ольга Кобилянська, Марко Вовчок, Людмила Старицька-Черняхівська, Соломія Крушельницька, Марія Заньковецька, Марія Башкирцева, Олена Теліга. А княгиня Софія Ружинська (полководець), княгині Ганна Гойська, Раїна Ярмолинська, Софія Чарторийська, Олена Горностаєва — засновниці Почаївського та Гаєцького монастирів, друкарень, перекладачки з грецької на українську Біблії та Євангелія, Марія Магдалина (мати Івана Мазепи) — засновниця Вознесенського монастиря? А княгиня Анастасія Заславська, що доклала великих зусиль до створення українського Пересопницького Євангелія, чи культурна діячка Галшка Гулевичівна, яка свої спадкові землі з усіма будівлями подарувала Київському православному братству (пізніше — Києво-Могилянська академія, перший вищий навчальний заклад Східної Європи), де, за її заповітом, мали навчатися діти будь-якого стану, а не лише шляхетські. Прочитайте, нарешті, книгу доктора історичних наук Наталі Яковенко «Українська шляхта». Депутат парламенту держави має добре знати її історію.

Маємо всі жанри культури, повноцінну літературу, чи не найбагатший у світі пісенний фольклор. Може, саме тому українські сім'ї відзначаються загалом високою культурою спілкування. Недарма ж українські діти ще й нині звертаються до батьків здебільшого на ви і не кидають їм услід презирливе «предки».

Ми як професіонали-економісти жодного разу не відчули ущербності нашої мови, готуючи монографії, статті чи виступаючи в якихось інших жанрах.

Вся біда деяких наших співвітчизників російського походження у тому, що вивчають українську мову не за творами українських класиків і сучасних літераторів, а через написи в автобусах або, ще гірше, через парканний фольклор, хоча, як ви стверджуєте, у цьому жанрі нам до росіян ще далеко. Отож, замість наукової аргументації щодо нашої мови автори статті змушені користуватися примітивами щодо «шківчиків» та «шкафчиків». Їй-богу, панове, соромно за вас, адже ви, напевно, вважаєте себе російською елітою!

Ми не ставимо за мету звинувачувати авторів у незнанні української мови. На жаль, політика планомірного, цілеспрямованого нищення, приниження всього українського дала свої наслідки. До того ж, російсько-українські словники, які видавалися за часів тоталітарної системи, калькували російські слова, за що й отримали у народі назву «російсько- російських». У них, приміром, «бархат» перекладався на українську як «бархат», а лише після цього йшло милозвучне українське «оксамит».

Але ж, шановні панове, якщо вже ви критикуєте українську мову, то хай буде вам відомо, що «личный листок по учету кадров» перекладається на українську як «особовий листок» і не має нічого спільного з вашим «особистим аркушем»! А двері (в аварійній ситуації чи без неї) ні в чому не розчиняються, а відчиняються. Отакий-то він, «музичний інструмент». Треба користуватися справді музичним інструментом, а не зіпсованою балалайкою! І не побрехеньками, а історичними фактами!

Гра на недолугих балалайках дуже шкодить, передусім, громадянам-росіянам. Бо зазіхання на законне право українців творити у своїй хаті «свою правду, і силу, і волю», тим більше намагання позбавити нас можливості використовувати українську мову як державну, неминуче викликає спротив, який може мати дуже негативні наслідки.

Російськомовним громадянам, їхній мові, культурі ніщо не загрожує. Дуже дивним здається нарікання авторів на те, що нібито хтось заважає прагненню росіян України «дітей своїх ввести саме в світ російської мови і російської культури». Хіба в Харкові не залишилось уже зовсім російських шкіл, як українських у Донецьку? Чи, може, в Україні не дивляться Останкіно? Чи немає в Україні російських театрів? Російських часописів, книжок продається в нас у стократ більше, ніж українських. Спробуйте купити якесь видання Ліни Костенко, Раїси Іванченко, Павла Загребельного, Юрія Мушкетика, Валентина Чемериса, Романа Федоріва чи когось іншого. Не гайте дарма часу, ви їх не купите ні у книгарнях, ні на так званих «розкладках», ні навіть на спеціалізованих ринках. А російських письменників, хоч класиків, хоч сучасних, придбаєте, де завгодно і скільки завгодно.

Ми вже не згадуємо тут того, як живеться в Росії нашій багатомільйонній діаспорі, котра не має там жодної української школи, періодичного видання, радіо- й телепередач українською мовою. І про наш уряд, який робить вигляд, що в Росії української нацменшини немає. Це тема окремої розмови. А тут ми хочемо запитати шановних добродіїв В. Алексєєва і В.Тирнова: «То що ж вас бентежить?» А те, що ми, українці, хочемо розмовляти українською мовою, і не лише на своїх кухнях, хочемо чути її в парламенті, в програмах телебачення, навчати нею своїх дітей! А вам це дуже не подобається. Загалом аргументи В. Алексєєва і В. Тирнова, м'яко кажучи, дуже дивні, а якщо речі називати своїми іменами, то від їхньої статті відгонить великоросійською національною пихою і егоїстичним шовінізмом. Ось приклад: «Зростання населення штовхає до опанування нових географічних просторів, а множинність центрів виникнення і розвитку культур виключає можливість їх безболісної експансії». Зрозуміло? Що не речення, то шедевр шовіністичного мислення: «Коли кажуть про націоналізм як прогресивну силу, мають на увазі саме націоналізм «високої культури», котра нав'язує себе заради взаємовигідного співробітництва людей». Що ж стосується «локальних» пріоритетів корінних націй, то вони в жодному разі не мають права «силою відновлювати історичну справедливість». Отже, якщо російські імперіалісти чи комуністи силою нав'язували свою мову, то це цілком виправдано через її вищовартість, а коли українська держава надає мові корінного етносу статус державної, то це «жахливо страшна самоізоляція».

А чого варте міркування про те, що великі національні держави сформувалися не на грунті національної ідеї, а під дахом наднаціональних цінностей? Цікаво, які ж то були наднаціональні інтереси у Німеччини, Франції, Японії, Англії, що вони стали наймогутнішими державами світу? А ніякі, панове депутати і математики! Саме національна ідея, яскраво виражена, окреслена, усвідомлена і глибоко засвоєна не лише законотворцями, науковцями, а й широкими верствами населення, була, є і буде запорукою цивілізованого й бурхливого розвитку всіх держав світу.

І, як свідчить жахливий багатовіковий досвід Росії, відсутність такої ідеї, а натомість наявність наднаціональних інтересів є причиною перманентних міжнаціональних конфліктів, громадянських воєн, економічної, технічної і технологічної відсталості. Саме ці, наднаціональні, ідеї, в своїй основі людиноненависницькі, фашистські, були, є і будуть лихом для цілих народів і кожної людини зокрема.

«По-новітньому» трактують сучасні «Геродоти» і світову історію, забуваючи проводити найелементарніші паралелі. Справді, після розпаду Британської імперії Індія не стала відтворювати «колишні культурні градієнти і ліквідовувати дощенту спадщину імперії». А от після розпаду, вірніше, знищення, ні, не імперії, а цивілізованої держави Київської Русі її північні князівства: Володимирське, Новгородське, а надто Московське, — вже котру сотню літ (на відміну від Індії) намагаються знищити її культурні, державницькі, військові, релігійні та інші градієнти, а де це не вдається, там просто все і вся привласнюється. І це не дивно, бо важко собі уявити подібних «законотворців» у британському чи індійському парламентах, а от у Верховній Раді Русі-України маємо — будь ласка! Вони можуть що завгодно і як завгодно трактувати, аби наперекір Україні!

Отже, факти, на які посилаються автори, явно свідчать проти них. Але вони через свою шовіністичну зашореність і не помічають цього. Пишуть про знайому їм дівчину, яка, навчаючись в Ізраїлі, не знає ні арабської, ні мови ідиш, ні івриту, ні жодної з поширених європейських мов. Отож, зустрівшись зі старим бедуїном-поліглотом, відчуває певну ніяковість через мовну обмеженість. І автори роблять висновок: навряд чи цей дід схвалив би мовну політику Української держави, бо усвідомлює, що «благом є всемірне розширення «мовного простору», а не його звуження». То хто ж звужує в Україні мовний простір: Українська держава чи російські шовіністи? До речі, українці володіють російською мовою, багато з них знають польську, чеську, угорську, інші мови своїх сусідів. В українських школах вивчають іноземні мови, нерідко — кілька.

Стосовно ж вашого запитання, чому, мовляв, росіяни, що живуть в Україні, не хочуть вивчати українську мову, то ви самі ж на нього і відповіли, назвавши серед причин «вперті лінощі і горезвісний шовінізм». Але понад усе — менталітет колонізаторів, які звикли панувати і все своє нав'язувати підневільним народам, вважаючи це правом «великого русского народа». Своєю шовіністичною статтею пани Алексєєв і Тирнов якраз і «порвали власні штани й викинули їх».

А тепер щодо протиставлення нашої держави «переважній більшості власного народу». Напевно, воно є, але не там, шановні, де вам здається. Ми не вбачаємо цього протиставлення у проголошенні української мови державною, такими ж смішними видаються і ваші заклинання «Кучмо, віддай Останкіно!». Як і в перекомутації каналів ТБ не вбачаємо «агресивного акту української держави стосовно російської культури». Але цілком згодні з вашою критикою програм Українського телебачення. Воно справді здебільшого, як ви пишете, «тоскно-безталанне».

Але ж пане народний депутат Алексєєв! Чи не ви є заступником голови Комісії із законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації? То чи немає вашої вини у тому, що на ТБ чиняться перешкоди «Плеяді», зводяться рахунки з її ведучою — талановитою тележурналісткою Людмилою Лисенко, дискримінується і позбавляється найкращого ефіру демократична «Післямова» Олександра Ткаченка?

Демократією на ТБ і не пахне, бо такі, як ви, і не збираються законодавчо забезпечувати свободу слова, а лише дбають про свої егоїстичні інтереси.

А щодо думки, очевидно, вашого співавтора-військовика «про окопне братство і полкову солідарність», то це вже ви даремно! От чого таки не вистачає українцям, так це братерства, а понад усе — єдності у відстоюванні своїх національних, державних інтересів. І це чи не найбільша наша вада. Дуже відомий академік, розвиваючи українську національну ідею на засадах ковбасної психології, указує на відсутність політичної згуртованості нації через наявність у нас п'ятнадцяти, а може, й більше, українських національно-патріотичних партій та п'ятнадцяти їхніх вождів. Ми самі не рахували цих партій (до речі, слово «рахую» замість «вважаю» вживають лише абсолютно безграмотні люди). Може, їх більше 15, а може, й менше, але все одно багато. Як казали ще в давнину:

«Що не козак, то й гетьман.
А до плуга
Нема людей, бо всі, бач,
гетьмани».

Недарма ж і Президентові так сподобалося Шевченкове «... Моє дружнеє посланіє», що й на з'їзді творчих спілок згадав цей прекрасний твір, написаний ще у 1845 році і такий актуальний і сьогодні:

«... Ясновельможнії гетьмани. Чого ж ви чванитеся, ви! Сини сердешної Украйни!

Що добре ходите в ярмі, Ще лучче, як батьки ходили. Не чваньтесь, з вас деруть ремінь, А з їх, бувало, й лій топили».

Закінчити хотілося б зверненням, яке дуже полюбляли в українському демократичному суспільстві, у тому числі й у вищому товаристві (якого ми буцімто й не мали): «Шануймося, браття, бо ми того варті!»

Прислухайтесь до слів вашого колеги Бориса Олійника: «Треба на державному рівні створити режим найвищого сприяння функціонуванню рідної мови в усіх сферах і на всіх поверхах суспільства, підкріпивши теорію правовими законами, аж до притягнення до відповідальності осіб, які перешкоджають розвиткові національної культури».

Співробітники Національної академії наук України:
Людмила ШЕПОТЬКО,
доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України;
Ганна ПРИНЦ,
старший науковий співробітник, кандидат економічних наук;
Оксана МАКСИМ'ЮК,
старший науковий співробітник, кандидат економічних наук.

НЕЩОДАВНО в Києві відбулася, на мій погляд, значна подія — було передано під заселення перший житловий будинок, збудований на кошти киян за програмою житлових облігацій. І це лише початок доброї справи. Про неї — наша бесіда з ініціатором впровадження цієї ідеї у Києві, мером столиці Леонідом КОСАКІВСЬКИМ.

КИЇВСЬКИЙ МЕГАПОЛІС

Що б там не казали, а столична квартирна черга скоротилася

— Так, ідея будівництва житла за кошти киян за програмою житлових облігацій народилась у міськдержадміністрації. Ми розуміли, що загальна економічна ситуація у державі, розбалансованість економіки та фінансів не обійдуть будівельний комплекс, де у нас працює понад 100 тисяч чоловік. Треба було шукати нові джерела фінансування, розробляти нову схему інвестицій у житлове будівництво.

Перебіг подій підтвердив прогноз фахівців щодо можливого скорочення обсягів будівництва, в тому числі і спорудження житла.

Наведу такі цифри. У 1993 році в Україні було введено в експлуатацію, без урахування обсягів індивідуального будівництва, 9 мільйонів квадратних метрів загальної площі житлових будинків, 12,4 відсотка з яких було збудовано у Києві.

Минулого року в Україні введено (без урахування індивідуального житла) тільки 4,5 млн.кв.м, тобто удвічі менше, ніж у 1993 році. Скоротилося будівництво житла і в Києві.

У 1993 році із введеної в експлуатацію загальної площі житлових будинків (1,12 млн.кв.м) 893 тисячі квадратних метрів було збудовано за рахунок пайової участі підприємств міста, на кошти житлово-будівельних кооперативів, а також зведено госпспособом підприємствами на їхнє замовлення.

Уже в 1994 році цей показник знизився до 544 тис.кв.м, а торік на замовлення підприємств, кооперативів та за рахунок пайової участі у Києві збудували тільки 191 тис.кв.м площі.

Різкий спад інвестиційної активності підприємств міста, відсутність пільгових кредитів для житлово-будівельних кооперативів — ось основні причини зниження темпів будівництва житла. До речі, за рахунок державного та міського бюджетів будівництво житла не скорочується, і за 1995 рік для розподілу серед черговиків і пільгових категорій населення районам було передано майже 90 тис.кв.м житла, що вдвічі більше, ніж було розподілено у 1992 році.

Передбачаючи таку ситуацію на початку минулого року, ми прийняли спеціальне рішення «Про залучення додаткових коштів на будівництво», яким були затверджені заходи щодо залучення коштів для фінансування з нетрадиційних джерел програми будівництва. Серед восьми визначених джерел передбачався і продаж житлових облігацій, завдяки чому планувалося надходження більш як 1,6 трильйона карбованців.

Надалі холдинговій компанії «Київміськбуд» було надано право здійснення інвестиційної діяльності в межах проекту будівництва житла за житловими облігаціями та за будинками, що споруджуються за ф'ючерсними контрактами. Було визначено, що холдингова компанія «Київміськбуд» відповідає майном перед власниками облігацій.

— Скільки житлових будинків буде споруджено за програмою житлових облігацій?

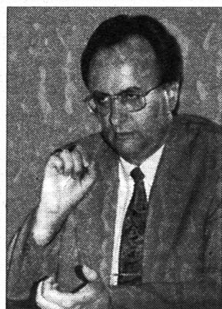
— Ми визначилися, що спочатку за програмою житлових облігацій буде збудовано шість житлових будинків у сьому мікрорайоні житлового масиву Осокорки.

Пізніше було прийнято рішення щодо дев'яти житлових будинків. Вони споруджуватимуться за програмою ф'ючерсних контрактів. Всього буде збудовано 700 «облігаційних» квартир та 985 квартир за ф'ючерсними контрактами.

— Такі сміливі проекти у наш час реалізовувати складно... Після трастової епопеї люди стали обережними. Як вам удалося все ж таки втілити задумане в життя?

— Самі розумієте, що ідея будівництва житла за ф'ючерсними контрактами і житловими облігаціями аналогів в Україні не має і в столиці колишнього Союзу розвитку не набула. Тому підходи до розв'язання цієї проблеми були обережні, опрацьовувалися всі деталі складового механізму взаємодії покупця і будівельника — від придбання житлової облігації до вручення посвідчення на право власності на квартиру.

Результат реалізації проекту перевершив усі сподівання. Нині з 1685 квартир, виставлених на продаж, більш як 1100 квартир закріплені за покупцями, а за майже 400 квартир кошти виплачені повністю. За період з липня 1995 року було залучено понад 2,2 трильйона карбованців.

— Чи є перебої з фінансуванням будівництва житлових будинків за цими програмами?

— На наш погляд, реалізація такої програми була б неможлива без наявності в ланцюжку «покупець-будівельник» серйозної фінансової організації. На момент опрацювання ідеї будівництва житла за житловими облігаціями промислові підприємства і будівельні організації холдингової компанії «Київміськбуд» заснували банк, який став однодумцем будівельників і зорієнтував свою діяльність на досягнення єдиної мети.

Загальна сума фінансування програми робіт за житловими облігаціями і ф'ючерсними контрактами становила понад 1,5 трлн.крб., в той час як освоєння капіталовкладень перевищило суму 800 млрд.крб.

Як бачите, фінансування ведеться з великою часткою авансування, що дає можливість холдинговій компанії «Київміськбуд» підтримувати сталий ритм будівельного конвеєра, а це гарантує дотримання строків будівництва та забезпечує чітке дотримання технології будівельного процесу, що в свою чергу дає високу якість споруджуваного житла.

— Чи відомі строки введення в експлуатацію житлових об'єктів згаданої програми?

— Будівництво житла взагалі і згаданих об'єктів зокрема перебуває під постійною увагою міськдержадміністрації. І поки що немає сумніву в тому, що директивні графіки будівництва «облігаційних» будинків будуть виконані. Наступні три житлових будинки буде передано під заселення у квітні поточного року. Це будинки №№ 11, 22 та 23 в сьому мікрорайоні житлового масиву Осокорки, поруч із будинком, переданим під заселення 8 лютого.

Інші два будинки — №№ 7 та 8-а — будуть передані під заселення на початку червня.

Щодо реалізації проекту за ф'ючерсними контрактами, то будинки також споруджуються з випередженням директивних графіків. Перші два будуть передані під заселення у липні, а до кінця року (вересень, жовтень, листопад і грудень) будуть передані й інші.

— Кажуть, що перший переданий під заселення «облігаційний» будинок має поліпшені архітектурні показники. Чи це так?

— Зданий дім — це модернізована 96-а серія житлових великопанельних будинків, що споруджуються силами об'єднання панельного домобудування № 1. Ця серія — її назвали «ЄС» — має цілий ряд переваг у порівнянні з попередньою. Збільшена площа кухонь до 11,5 кв.м, на цокольних поверхах для кожної квартири є комірчина, квартири мають просторі холи (10-12 кв.м) та внутрішньокімнатні комірки (2 кв.м).

— Леоніде Григоровичу, вартість «облігаційного» житла було визначено заздалегідь і, як відомо, вона нижча від фактичних витрат на спорудження. Завдяки чому?

— Я вже казав, що своїм рішенням міськвиконком визначив шість майданчиків для «облігаційних» будинків. Територія під ці будинки уже була підготовлена. Зроблено інженерні комунікації тощо. Холдингова компанія «Київміськбуд» компенсувала підготовчі роботи на 54 відсотки. Крім того, виконком звільнив забудовника від передачі коштів на розвиток соціальної інфраструктури цього житлового масиву. Фактично місто взяло на себе частину витрат на будівництво і пішло на це свідомо. А ці витрати становлять 15—20 млн.крб. на один квадратний метр загальної площі житлового будинку. Саме цей чинник став вирішальним у зниженні вартості житла «облігаційних» будинків.

— А чи можливий розвиток інфраструктури у такий само спосіб?

— Так. Уже розпочато залучення коштів для будівництва багатоповерхового гаража. Він міститься поблизу «облігаційних» житлових будинків і будинків, що споруджуються за ф'ючерсними контрактами. Розвиток подій покаже можливість будівництва й інших об'єктів.

— Чи вигідно місту розвивати таку форму будівництва житла?

— У міськдержадміністрації створено систему залучення коштів з нетрадиційних джерел.

Через квартирне управління у межах квот, установлених Київрадою, здійснюється реалізація квартир населенню і організаціям за ринковими цінами, створюються нові житлобудівні кооперативи, ведеться аукціонний продаж житла, аукціонний продаж права довгострокової оренди нежитлових приміщень, аукціонний продаж права забудови вільних земельних ділянок, аукціонний продаж незавершених об'єктів, розроблено положення про малоповерхову і котеджну забудову земельних ділянок, причому частину витрат на інженерну підготовку території за цим проектом для тих, хто стоїть на квартирній черзі, міськдержадміністрація взяла на себе. А це не менш як 30—40 відсотків вартості будинків. Той же підхід ми застосували і до ЖБК. І, як я вже сказав, зроблено перші кроки у залученні коштів населення для будівництва житла шляхом випуску цільових житлових облігацій і укладання ф'ючерсних контрактів.

Ми вважаємо, що в місті діє система залучення коштів населення до інвестицій житлового будівництва, якої немає в жодному регіоні України.

Підвищена увага міської влади до проблеми будівництва житла дає свої наслідки: починаючи з 1993 року, уперше за післявоєнний час, черга на одержання квартир у м.Києві скоротилася на 15,7 тис. чоловік,в тому числі торік черга зменшилась на 6,1 тис.чоловік.

Ми надалі підтримуватимемо пропозиції щодо розвитку будівництва житла за рахунок коштів населення.

Як свідчать опитування, серед клієнтів, що купують квартири, 30—40 відсотків — це кияни, які стоять у черзі на отримання житла, військовослужбовці, студенти, пенсіонери тощо.

Крім того, розвиток житлового будівництва — це робочі місця для будівельників, робота підприємств будівельної індустрії і будівельних матеріалів. Це також надійний спосіб зберігання заощаджень населення.

На наш погляд, настав час вирішити на державному рівні проблему надання інвесторам і будівельникам пільгових кредитів під майбутнє житло.

Напередодні прийняття нового Житлового кодексу, відповідно до розробленої та затвердженої концепції державної житлової політики у Києві, вже існує підтримка населенням системи будівництва житла за рахунок власних коштів громадян. До речі, такої системи немає не тільки в жодному регіоні України, немає її і в містах, кількість населення яких перевищує мільйон чоловік. Набутий нами досвід уже викликав інтерес окремих міст України. Їхні представники вивчили його, і ми готові надати практичну допомогу щодо його запровадження в інших регіонах держави.

— Дякую за інтерв'ю і бажаю вам добра на цій соціально й економічно важливій ниві.

Бесіду вела
Вікторія СВІТЛАНОВА.

Проблема

І надлишку немає, а дівати нікуди

Що робити з продукцією? Це запитання звучить дивно, особливо якщо стосується аграріїв, як колективних господарств, так і приватників. Овочі, фрукти, вершкове масло, сири, олія, пшениця можуть лишитись без покупця-споживача — це факт, хоч і сумний.

Заступник голови Запорізької обласної ради колективних сільськогосподарських підприємств **Роберт Шмідт** каже:

—Все вирощене доводиться продавати за цінами, нижчими від собівартості, собі на збиток. А скільки було фактів, коли редиску, овочі віддавали худобі, скільки добра згнило!

—Але ж в Україні ще не вдалося досягти надлишку, перевиробництва?

—До цього далеко. Науково обгрунтованих норм споживання продуктів харчування нам не вдавалося досягти навіть у роки їх максимального виробництва, тобто в 1989—1990 роках, а відтоді воно знизилось майже вдвічі! Очевидно, проблема з реалізацією, поперше, через зубожіння більшості населення, а, по-друге, —через відсутність умов для вивезення продукції за межі області. Якщо зуміємо вигідно продати хоча б частину вирощеного навіть у сусідній області, не кажучи вже про інші країни, то зможемо підняти оплату праці своїх працівників, підвищити їх купівельну спроможність.

Питанням реалізації нині просто нема кому займатись. Система централізованого планування, постачання і збуту фактично відійшла в минуле. Закони ринку не спрацьовують, бо немає особи, біржі, торгового будинку, які б цим клопоталися.

Були у нас, скажімо, держзаготівельники, заготконтори та інспекції, були плодоовочторги й оптово-роздрібні комбінати, були плани поставок. Незважаючи на їхні недоліки, продукція все ж знаходила споживача. Що маємо нині? Від цих організацій залишились лише назви і штати, а діла немає.

—Виходить, усе пущено на самоплив?

—Здебільшого так, — говорить Роберт Карлович, — хоча спроби щось зробити були. Наприклад, колишній заступник голови облвиконкому Валерій Малєв намагався за допомогою корпорації «Хортиця» відлагодити реалізацію продукції колгоспів і для колгоспів через торги. Спеціалісти обласного управління сільського господарства ось уже майже рік наполегливо стараються залучити колгоспи до реалізації своєї продукції на біржових торгах у Києві. Але обсяги угод виявилися настільки мізерними, що запорізькі торги взагалі заглухли, а поїздки до Києва не окуплять себе. До того ж, асортимент пропонованої продукції був надзвичайно бідний: зернові, олія, цукор, крупи. Про реалізацію овочів, баштанних, фруктів, винограду, картоплі мови взагалі не було. А за нинішніх умов постачання нашого винограду та кавунів до Чернігівської або Волинської областей, а звідти — картоплі, напевно, окупилося б.

Не можуть як слід займатися цим керівники господарств та управлінь сільського господарства. Старі зв'язки не завжди спрацьовують. Поодинці, самостійно навіть великим і міцним господарствам питання реалізації вирішити майже неможливо. Без підтримки владних структур — і поготів. Отож, як би не крутили носом наші консерватори при згадці про комерсантів, брокерів, біржі та торгові будинки, щоб не звинувачували їх у всіх сьогоднішніх бідах, а вони нам необхідні.

Особливо наочно це видно на фермерах. Якщо у великих колгоспах і радгоспах масштаби виробництва ще якось покривають недоліки та неоперативність з реалізацією продукції, то у фермерів збитки і втрати відчутніші. На обласних зборах фермерів їм пропонувалося створити свій комерційний відділ на пайових засадах. Дорого, —відповідали. Тепер — втрачають.

А які втрати мають прості селяни! Заготівельників у селах практично нема. Так звана сільська споживча кооперація, як і колгоспи, цією справою займатися не хоче — клопітно. Отож бабусі з корзинами та мішками добираються у переповнених автобусах до ринку і простоюють там по півдня в очікуванні покупців. Усе менше селян вирощують огірки та кабачки, помідори і перець, кавуни та виноград. Немає зацікавленості!

Те ж саме — і в колгоспах щодо виробництва молока, м'яса, яєць, вовни. Бо ж ціна, за якою ця продукція продається державі чи переробникам, сміховинна. Недавно призначений на посаду начальника обласного управління сільського господарства Володимир Бруй розповідає:

—Ми якось зробили аналіз собівартості молока, м'яса великої рогатої худоби та свинини в шести районах області — Веселівському, Гуляйпільському, Запорізькому, Михайлівському, Мелітопольському і Токмацькому. Цифри тривожні: практично скрізь господарства мають збитки. Господарства цих районів у середньому мають прямих збитків на виробництві літра молока 17918 карбованців. Держава приймає його по 8—10 тисяч, а щоб закласти ще хоча б невеличку рентабельність, то літр не «вбереш» і в 20 тисяч.

Де ж вихід? Підвищувати закупівельні ціни? Але ж хто купить тоді масло з такого дорогого молока? Вини господарів тут немає, бо в затратах на молоко частка заробітної плати становить усього 11 відсотків, а кормів — до 40, у виробництві яловичини — відповідно 5 і 60 відсотків, свинини — 7 і 42 відсотки. «Накручують» собівартість затрати на техніку, пальне, запчастини, іншу продукцію, яку випускають промислові підприємства. Спрацьовує закон бумеранга. Отож, доки він діятиме, стоятиме і проблема, куди дівати вироблене...

Володимир ДУПАК.

Запорізька область.

Приватизація землі: «за» і «проти»

Навіщо нам ще одна революція?

Нині ніхто не заперечує ту аксіому, що не можна ощадливо і ефективно вести сільське господарство, не володіючи успадкованим правом на оброблювану землю. Але це аж ніяк не означає, що таке право настає лише тоді, коли земля перебуває у приватній власності. Є так зване подвійне володіння, за яким головним титульним власником всякої землі є все суспільство, від імені якого і під контролем якого землею розпоряджається держава і передає її в оренду громадянам та їх асоціаціям (наприклад, в Англії титульним власником всієї землі є держава, «корона»). За користування землею держава одержує орендну плату з урахуванням якості і місцерозташування землі, а громадяни можуть своє право користування й оренди продавати, заставляти в банк, але під суворим контролем титульного власника і винятково для аграрного бізнесу.

А чи такі земельні відносини не є найбільш прийнятні для нас? Власне, тут нічого не треба ламати, бо земля належить саме тим, хто її обробляє, — працівникам колективного сільськогосподарського підприємства, які навіть за умов повальної інфляції та спаду виробництва продовжують забезпечувати нас вітчизняним, а не імпортним продовольством.

Наш сьогоднішній селянин уже звик до праці гуртом, у нього сформувався дух товарискості, колективізму. Та й у традиціях нашого народу переважає артільно-общинне прикладання своєї праці, це його менталытість. То чи варто вже в незалежній державі йти новим революційним шляхом -приватизації землі, фермеризації аграрного сектора, до того ж не за бажанням тих, хто обробляє землю, а насаджуванням реформ зверху, без врахування думки селян? А вони саме у своїй більшості проти передавання землі у приватну власність, її продажу-купівлі. Не можна революційним впровадженням зверху еволюційних ринкових відносин розламати власне господарювання, для якого держава навіть на сьогодні ще не наважилася створити бодай елементарне економічне середовище як для товаровиробника.

Такий підхід до земельної реформи, здається, буде цілком гуманний, не спричинить соціальної напруженості і, що найбільш важливо, забезпечить утвердження віри і надії селян, сприятиме відродженню родинного дерева українського селянина-хлібороба.

Микола ХОРУНЖИЙ,
кандидат економічних наук.

Київ.

Лист

Кому вигідно, щоб на місцях не було міцної влади?

Працюю головою сільської Ради п'ятий рік. Відчуваю, що з кожним роком стає все важче і важче. Люди йдуть із своїми клопотами, а допомоги нічим.

Маємо транспорт — старенький «Москвич», який тримається на ентузіазмі. Щоб з'ясувати скаргу в селі, доводиться добиратися пішки або попутками. Уявіть авторитет представника місцевої влади, який «голосує» на шляху.

Щоб забезпечити самотніх престарілих людей дровами, вирушаємо апаратом Ради, в якому, крім мене, всі жінки, до лісосмуги і рубаємо сухостій.

Електроенергію нам вимикають на п'ять годин щодоби у трьох проміжках часу. Від цього погано всім: у школі холодно, вдома темно. Зате забезпечили злодіям простір для дій, бо ніякої сигналізації вже не почуєш. Тому й злочинність висока. Та й як їй бути низькою, коли затриманих доводиться доставляти попутками. Особливо крадуть живність: то корову, то бичка виведуть... Чи не можна ухвалити закон, за яким без довідки Ради привезену із села на торг придбану в людей живність вважати вкраденою?

З одного боку, все ми бідні. А з другого — багаті.

Маємо на території сільради близько двох тисяч гектарів землі, котра не зрозуміло в чиїй власності. Ми її здаємо в оренду, але на яких умовах? Орендна плата не повинна бути більша за земельний податок... А я б цю землю здавав за половину валу вирощеної продукції. 50 відсотків — орендареві, а 50 — на соціальний захист працівників апарату сільради, на пальне для авто, на запчастини, будівельні матеріали, паливо... Дайте нам таке право! Кому це вигідно, щоб на місцях не було міцної влади?

З повагою

Р. КУРЧАК,
голова Володимирівської сільської Ради народних депутатів.

Доманівський район
Миколаївської області.

Соціальна сфера

Просить селянин допомоги...

Ще коли Павло Сулковський — теперішній голова Рівненської районної Ради і райдержадміністрації — працював у Новоукраїнці, під Рівним, головою колгоспу, мешканці сусідніх з його господарством сіл періодично поширювали чутки: Сулковський, мовляв, приєднуватиме наші села до свого колгоспу...

І це були саме ті моменти, коли бажане видавали за дійсне. А чому хотіли «у прийми» до Павла Гнатовича? Та тому, що коли довкіл господарські керівники переважно ридали ридма — не дають, бачте, ні бензину, ні солярки, ні добрив, ні будматеріалів, Павло Сулковський не був у лавах «плакальників» — робив діло: газифіковував села, мостив шляхи, будував житло і господарські споруди, закладав на десятках гектарів молодий сад, дбав про людей.

Обрали Павла Гнатовича головою районної Ради. Клопотів, звичайно, подесятерилося — доводиться працювати по 12 годин і більше на добу. Дається взнаки колишнє «загартування» керівників середньої ланки: без цінної вказівки окремі з них і кроку ступити не можуть. Доходить іноді до курйозів. Одного разу голові райради самому довелося зайнятися... закупівлею учнівських зошитів, бо кооператори у цьому, м'яко кажучи, були не на висоті. Та хіба тільки у цьому і тільки кооператори?

Колишня система привчила людей просити і скаржитися. Київські начальники просили в Москві, обласні — в Києві, районні — в області, сільські — в районі. А вже прості смертні — куди вдасться прорватися. Уміти випросити вважалося не ганьбою, а великою доблестю...

Ось і тепер продовжують просити. Павлові Гнатовичу іноді доводиться приймати по сто відвідувачів і більше. Просять, і він намагається допомогти, бо куди вони зі своїми бідами підуть? Особливо людям літнім, самотнім, інвалідам. Прийшли, наприклад, Любов Вашенюта і Павліна Мележик з Олександрії, будинки яких постраждали від пожежі. Як відмовити? Допоміг район будматеріалами, грішми. А це велике діло, бо хіба нині того шиферу, деревини чи цегли докупишся?

Наведемо деякі цифри. Лише 1995 року Рівненська райдержадміністрація надала матеріальної допомоги майже на 1,5 мільярда карбованців. Зокрема, встановлено 42 телефони для ветеранів війни і праці, безплатно газифіковано 19 житлових будинків, надано значну допомогу в ремонті будівель. У районі не припиняються роботи з газифікації сіл. Керівники райдержадміністрації організовують прийом громадян за місцем проживання.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівненська область.

Постанова Верховної Ради України

Про заходи щодо поліпшення бюджетного процесу в Україні

Розглянувши зауваження і пропозиції, внесені суб'єктами права законодавчої ініціативи під час розгляду проекту Державного бюджету України на 1996 рік, Верховна Рада України **постановляє:**

1. Кабінету Міністрів України:

розглянути пропозиції, внесені суб'єктами права законодавчої ініціативи, які спрямовані на поліпшення бюджетного процесу в Україні (згідно з додатком);

до 10 березня 1996 року подати до Верховної Ради України висновки щодо зазначених пропозицій, а також проекти законодавчих актів по вдосконаленню бюджетного процесу та податкового законодавства;

враховувати зазначені пропозиції під час уточнення Державного бюджету України на 1996 рік за наслідками його виконання за звітний період.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м.Київ.
16 лютого 1996 року.

Постанова Верховної Ради України

Про схвалення висновків і пропозицій постійної Комісії Верховної Ради України з питань бюджету до проекту Закону України про Державний бюджет України на 1996 рік

Заслухавши доповідь постійної Комісії Верховної Ради України з питань бюджету, Верховна Рада України **постановляє:**

1. Схвалити висновки і пропозиції постійної Комісії Верховної Ради України з питань бюджету до проекту Закону України про Державний бюджет України на 1996 рік і направити його Кабінету Міністрів України на доопрацювання.

2. Кабінету Міністрів України протягом двох тижнів:

доопрацювати проект Закону України про Державний бюджет України на 1996 рік віповідно до схваленої доповіді постійної Комісії Верховної Ради України з питань бюджету і поправок, підтриманих Верховною Радою України, та подати доопрацьований проект у Верховну Раду України на друге читання;

розглянути та подати висновки щодо пропозицій народних депутатів України Черепа В.І., Парасунька М.В., Пєхоти В.Ю., Кочерги В.Г., Селіфонтьєва С.І., висловлених на сесії під час обговорення проекту Закону України про Державний бюджет України на 1996 рік у першому читанні, а саме:

— про можливість відновлення обсягу державних централізованих капітальних вкладень у сумі 150.000 млрд.карбованців;

— про збільшення обсягу асигнувань на відшкодування сільськогосподарським та переробним підприємствам власних коштів, витрачених на будівництво об'єктів соціально-культурного призначення на селі, до 53.000 млрд.карбованців;

— про порядок фінансування окремих спортивних клубів і товариств;

— про порядок обчислення та відображення у звітності підприємств амортизаційних відрахувань на капітальний ремонт основних фондів.

Разом із постійною Комісією Верховної Ради України з питань бюджету розглянути і по можливості врахувати пропозиції постійних комісій Верховної Ради України, народних депутатів України, які були висловлені під час обговорення проекту Закону України про Державний бюджет України на 1996 рік у першому читанні.

Голова Верховної Ради України
О.МОРОЗ.

м.Київ, 16 лютого 1996 року

Висновки і пропозиції Комісії Верховної Ради України з питань бюджету до проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 1996 рік»

Комісія з питань бюджету розглянула поданий Президентом України проект Закону України «Про Державний бюджет України на 1996 рік», а також пропозиції постійних комісій Верховної Ради України і народних депутатів України щодо уточнень проекту Закону про Державний бюджет України на 1996 рік.

В процесі роботи над проектом Закону було розглянуто понад 400 пропозицій постійних комісій та народних депутатів України щодо уточнення показників проектів зведеного і Державного бюджету та змін до проекту Закону. Також було розглянуто пропозиції, які висловили 67 народних депутатів України під час обговорення проекту Державного бюджету на пленарних засіданнях 17—18 січня цього року.

Проаналізувавши проект Закону України «Про Державний бюджет України на 1996 рік» та пропозиції постійних комісій і народних депутатів України, Комісія з питань бюджету дійшла висновків про необхідність внесення докорінних змін до проекту Закону про Державний бюджет України, зокрема:

1. ДОХОДИ.

Збільшити доходи зведеного бюджету на 108460,2 млрд.карбованців.

Зменшити доходи Державного бюджету на 205255,7 млрд.карбованців.

Збільшити доходи бюджетів Автономної Республіки Крим, областей та міст Києва і Севастополя на 163205,5 млрд.карбованців.

2.ВИДАТКИ.

Збільшити видатки зведеного бюджету на 146009,3 млрд.карбованців.

Зменшити видатки Державного бюджету на 167706,6 млрд.карбованців.

Збільшити видатки бюджетів Автономної Республіки Крим, областей та міст Києва і Севастополя на 163205,5 млрд.карбованців.

3. Збільшити граничний розмір дефіциту Державного бюджету на 37549,1 млрд.крб. і на таку ж суму збільшити кредити Національного банку України для фінансування дефіциту.

4. Включити до проекту Закону ряд нових статей. Пропозиції комісії щодо змін окремих показників доходів та видатків, а також перелік статей, які пропонується додатково включити до проекту Закону,

викладені в додатку № 1.

5. Збільшити частку бюджетів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя у складі зведеного бюджету України та встановити для них диференційовані нормативи відрахувань від загальнодержавних податків і зборів (додаток № 2).

6. Виключити з проекту Закону статтю 7 щодо створення у складі Державного бюджету Фонду субвенцій та дотацій бюджетам Автономної Республіки Крим, областей та міста Севастополя.

Додаток: — порівняльна таблиця на 29 арк. в 1 прим.; — прогнозні розрахунки по обсягах місцевих бюджетів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя на 1996 рік на 1 арк. в 1 прим.

Голова Комісії
М. АЗАРОВ.

Постанова Верховної Ради України

Про проект Закону України про запровадження державного збору, який сплачується під час здійснення бартерних (товарообмінних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності

Розглянувши внесений Кабінетом Міністрів України проект Закону України про запровадження державного збору, який сплачується під час здійснення бартерних (товарообмінних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності, Верховна Рада України **постановляє:**

1. Відхилити поданий Кабінетом Міністрів України проект Закону України про запровадження державного збору, який сплачується під час здійснення бартерних (товарообмінних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності, зважаючи на те, що у разі прийняття законопроекту:

— буде введено новий вид податку, не передбачений Законом України «Про систему оподаткування»;

— справлятиметься негативний вплив на платіжний баланс держави, фінансовий стан підприємств, у тому числі сільського господарства, оскільки значна частина їх господарської діяльності проводиться на бартерних умовах;

— створяться умови для укладання бартерних угод, однією із сторін яких виступатимуть підприємства з іноземними інвестиціями;

— звільнятимуться від сплати державного збору уповноважені Кабінетом Міністрів України суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, що є неприйнятним, — у такому разі їх визначатиме Міністерство зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України;

— справлятиметься державний збір за контрактну вартість товарів (робіт, послуг), що є недоцільним.

У законопроекті не визначено поняття «інші власні потреби».

2. Кабінету Міністрів України до 1 квітня 1996 року внести Верховній Раді України пропозиції щодо поповнення обігових коштів підприємств.

Голова Верховної Ради України
О.МОРОЗ.

м.Київ, 20 лютого 1996 року.

Закон України

Про ратифікацію Угоди між урядом України і урядом Китайської Народної Республіки про морський транспорт

Верховна Рада України **постановляє:**

Угоду між урядом України і урядом Китайської Народної Республіки про морський транспорт, підписану у м.Києві 6 вересня 1994 року, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України
О.МОРОЗ.

м.Київ, 22 лютого 1996 року.

Закон України

Про внесення доповнення до статті 22 Закону України «Про зайнятість населення»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Абзац третій пункту 2 статті 22 Закону України «Про зайнятість населення» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., №14, ст.170; Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №2, ст.3) після слів «всіх форм власності» доповнити словами «(крім сільськогосподарських підприємств)».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м.Київ, 14 лютого 1996 року.

Постанова Верховної Ради України

Про порядок введення в дію статей 10, 33, 34 Закону України «Про оплату праці» та встановлення мінімального розміру пенсії за віком

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію статтю 10 Закону України «Про оплату праці» з 1 березня 1996 року.

Встановити з 1 березня 1996 року:

мінімальну заробітну плату у розмірі 1 мільйон 500 тисяч карбованців;

мінімальну пенсію за віком у розмірі 1 мільйон 500 тисяч карбованців.

Мінімальний розмір заробітної плати переглядається відповідно до законодавства України з метою поступового його наближення до межі малозабезпеченості, затвердженої у встановленому Законом порядку.

2. Статтю 33 Закону України «Про оплату праці» ввести в дію з 1 липня 1996 року, статтю 34 — з 1 січня 1997 року.

3. Встановити, що до внесення відповідних змін до чинного законодавства виплати, крім пенсій, тарифні ставки та оклади, розраховані на основі мінімальної заробітної плати, здійснюються (застосовуються) у розмірах, які діють за станом на 1 лютого 1996 року.

Зобов'язати Кабінет Міністрів України після підведення підсумків роботи за перший квартал 1996 року переглядати розміри цих виплат, заробітної плати і пенсії з урахуванням зростання індексу цін відповідно до законодавства України. За підсумками роботи першого кварталу 1996 року подати до Верховної Ради України пропозиції щодо розмірів мінімальної заробітної плати та мінімальної пенсії за віком.

4. Кабінету Міністрів України:

— до 1 травня 1996 року з метою введення в дію статті 34 Закону України «Про оплату праці» розробити і затвердити положення про порядок компенсації працівникам втрати частини заробітної плати у зв'язку з порушенням строків її виплати з вини власника або уповноваженого ним органу (особи), внести пропозиції щодо посилення відповідальності посадових осіб, винних у несвоєчасній виплаті заробітної плати;

— до 1 травня 1996 року за участю представників професійних спілок, власників або уповноважених ними органів, які об'єдналися для ведення колективних переговорів на державному рівні, розробити та затвердити єдиний механізм індексації заробітної плати у виробничій та бюджетній сферах;

— до 1 жовтня 1996 року внести до Верховної Ради України пропозиції щодо приведення актів законодавства України у відповідність з цією Постановою;

— до 15 вересня 1996 року привести рішення уряду України та забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами державної виконавчої влади прийнятих ними рішень у відповідність з цією Постановою.

5. Запропонувати Президентові України привести прийняті ним рішення у відповідність з цією Постановою.

6. Кабінету Міністрів України разом з постійними комісіями Верховної Ради України з питань бюджету, з питань фінансів та банківської діяльності передбачити у Державному бюджеті України на 1996 рік видатки, пов'язані з виконанням цієї Постанови.

7. Кабінету Міністрів України щоквартально інформувати Верховну Раду України про хід виконання цієї Постанови.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м.Київ,
20 лютого 1996 року.

Актуальне інтерв'ю

ЧИМ РИЗИКУЄ БАНКІР?

Капіталами, репутацією і врешті — «головою», тобто перспективами на майбутнє. Чому він ризикує? Бо з боку уряду, парламенту і населення в цілому немає розуміння того, що кредитно-грошова система не зможе існувати, якщо не працюватимуть нормально банки.

А вони стають винуватцями у всіх негараздах, що діються в державі, — вважає начальник Львівського головного регіонального управління Промінвестбанку України і президент асоціації банків Львівщини Степан САМЕЦЬ.

— Степане Миколайовичу, не таїна, що банкір став уособленням чергового «образу ворога»...

— Негативний образ банкіра сформувався під час зародження комерційних банків. Нам докоряють за те, що неохоче, мовляв, інвестуємо народне господарство. Та це неможливо робити без програми розвитку території, без визначення пріоритетів. А цього поки що немає. Як банкір я не можу дати оцінки п'ятьом однорідним підприємствам. А директор кожного з них б'є себе у груди і каже, що його підприємство — найпотрібніше. За умов платіжної кризи ризикуємо навіть тоді, коли маємо справу з дуже солідним партнером. Бо не знаємо, чи куплять ту продукцію, виробництво котрої ми проінвестували. Нині на складах зберігається автонавантажувачів на суму 223 мільярди карбованців. Замовники відмовилися від них, бо нічим платити. А це — наші кредити, які не повертаються. Болить душа за об'єднання «Райдуга». Вироби із кришталю та кольорового скла популярні і в нас, і за кордоном. Проблем зі збутом не було ніколи. Але... назбиралися борги за енергоносії. Я не можу дати нову позику, бо кредити не погашено.

— Через необачне поводження з капіталами «впали» Лісбанк, Економбанк та інші, а ви дмухаєте на холодне...

— І все одно ризикуємо навіть на рівному місці. Наприклад, впровадили в обмінних пунктах комп'ютери. Але приходить податковий інспектор і питає, чому немає касових апаратів. Штраф! Довелося звертатися до арбітражного суду — знову воюємо.

— Яке ж покарання загрожує вам?

— Штраф від ста мінімальних окладів до половини квартального доходу установи. А через те, що обмінний пункт не установа, то штраф може бути переадресовано навіть центральному банкові. Уявіть: половину його квартального прибутку віддати податковій інспекції! Тож постукайте по дереву.

— Банк дає кредити під заставу. Припустимо, що клієнт збанкрутував, які ваші подальші дії?

— Наші дії на межі дозволеного і недозволеного. Бо ми не маємо права реалізувати заставу, навіть якщо згідно з рішенням суду стаємо правонаступниками підприємства- банкрута. Одного разу довелося торгувати обігрівальними котлами і протигазами, щоб повернути кредити. Або ще такий парадокс: приходить керівник підприємства і просить оголосити його банкрутом. Чому? Бо для того, щоб підприємство запрацювало, треба звільнити дві третини його робітників. Але ж директора тоді «зметуть». Ось він і намагається перекласти проблему з хворої голови на здорову, сподіваючись, що цю «операцію» зробить банкір, коли стане правонаступником.

— Чого боїться банкір?

— Що розмови про націоналізацію банків і про підвищення податку до 50 відсотків (а такий податок рівноцінний загибелі банку) можуть стати реальністю.

— Боїтеся повторення 1917 року?

— До такого, сподіваюся, не дійде. Але кошти приватних осіб можуть бути перетворені в державні облігації. А що таке державні облігації, ми вже знаємо. Банкам вкрай потрібно створювати власні капітали, без яких годі вести мову про інвестиції. Однак за останні півтора року ми зупинили капіталізацію. А результати ось які: 1992 року шість українських банків входили в тисячу найбільших банків Європи. А тепер лише два банки входять у тисячу найбільших банків СНД. До Європи вже не дотягуємося. Тим часом зарубіжний інвестор прискіпливо обиратиме саме потужний банк, який гарантуватиме виконання зобов'язань.

— Чи асоціація банків Львівщини має свої доробки порівняно з іншими областями?

— Асоціація відстоює інтереси і права банкірів регіону. Розробляємо регламент співпраці і «правил гри» з органами влади, контрольними і правоохоронними органами. Це конче потрібно за умов недосконалого законодавства. Видали «Словник банкіра», щоквартально виходить інформаційний банківський вісник. А головне завдання асоціації — навчання спеціалістів низових ланок за різними напрямами: інвестиційна, страхова, міжнародна діяльність тощо. Запрошуємо в разі потреби спеціалістів з-за кордону.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Уряд — трасту: «Ну, постривай!»

Перевірено діяльність 3378 небанківських фінансових установ, серед яких 1254 довірчих товариств, що діяли в Україні. Порушення виявлено у кожній третій організації.

Заборгованість трастів становить 10,5 трильйона карбованців, з яких 8,5 трильйона — майже 4 мільйонам обкраденим вкладникам. Про це звітувала 24 лютого Прем'єр-міністрові України Євгенові Марчуку створена півроку тому спеціальна Комісія з комплексної перевірки діяльності довірчих товариств.

Голова Комісії віце-прем'єр-міністр України Василь Дурдинець наголосив, що вперше отримані вірогідні дані про кількість небанківських фінансових установ та найважливіші показники їх діяльності.

Комісія запропонувала створити єдиний орган державної виконавчої влади з контролю за діяльністю небанківських фінансових установ, які залучають кошти громадян. Підготовлено проект постанови Верховної Ради України «Про заходи щодо часткової компенсації громадянам України втрат від розміщення коштів у довірчих товариствах та інших суб'єктах підприємницької діяльності», якою передбачається створення Фонду компенсації втрат та джерела його формування.

Євген Марчук наголосив, що за результатами перевірки уряд підготував і направив до парламенту ще 7 законопроектів, які повинні усунути прогалини у чинному законодавстві щодо діяльності трастових компаній.

Надія вмирає останньою

На Чернігівщині, за деякими оцінками, більш як 100 тисяч ошуканих вкладників.

Замість очікування карколомних дивідендів вони сьогодні змушені пікетувати владні структури, збиратися на мітинги протесту, приймати всілякі звернення. З вересня минулого року їхні інтереси стала захищати утворена постраждалими нова організація — Чернігівське громадське об'єднання вкладників. А воно, в свою чергу, виступило з ініціативою провести в Чернігові Всеукраїнський з'їзд вкладників. Наш кореспондент з цього приводу зустрівся з головою об'єднання Анатолієм ПОНОМАРЕНКОМ.

— Гадаю, що з'їзд ще раз приверне увагу Верховної Ради, уряду до наших проблем, — сказав він. — Ми розуміємо, що відшкодувати фінансові та моральні збитки постраждалим від березневого 1993 року Декрету Кабінету міністрів України «Про довірчі товариства» через складну економічну ситуацію дуже важко. Але через те, що завдяки чинному законодавству в Україні допущено ошукання мільйонів людей, то, слід сподіватися, що владні інституції розроблять механізм повернення людям їхніх коштів. Чому, незважаючи на тисячі звернень, і досі не створено державний Фонд відшкодування вкладів? Хіба не заслуговує підтримки ідея про його фінансування за рахунок конфіскованих за вироком суду коштів і майна, контрабандним шляхом ввезеного в Україну? Адже тільки чернігівські митники щомісяця вилучають контрабанди на 50 мільйонів карбованців. Є й інші шляхи відшкодування вкладів довірчих товариств.

— Чернігівське об'єднання як ініціатор з'їзду вже має щодо цього певні набутки?

— Об'єднавшись, ми справді стали діяти результативніше. Так, завдяки нашій громадській організації керівники таких довірчих товариств, як «Аспек», «Будинок Селенгу», «Західний міст», звітували перед вкладниками і приступили до часткового відшкодування коштів. Правління об'єднання надає безплатні юридичні консультації, роз'яснення вкладникам. Громадська організація потурбувалася про те, а Верховна Рада прийняла відповідне рішення, щоб вони були звільнені від сплати мита під час подання позовів на довірчі товариства. Ретельно фіксуємо й узагальнюємо всі висловлені на зборах слушні пропозиції, ідеї, намагаємось довести їх до відома керівників обласної Ради, правоохоронних органів.

— Куди звертатися, тим, хто захоче приїхати на форум вкладників?

— З'їзд плануємо провести наприкінці березня. Всі питання можна узгодити за телефонами 5-93-77, 2-55-56.

Інтерв'ю провів Сергій ПАВЛЕНКО.
Малюнок Олега ГУЦАЛА.

Збанкрутілий фонд розгнівав вкладника у погонах

Сенсаційні дані повідомив голова громадського комітету з питань захисту прав вкладників фонду «Оберіг» Ігор Ступницький під час чергового засідання обласної комісії з перевірки діяльності довірчих товариств.

З'ясовано, що наші правоохоронці вже добилися виплати грошей деяким обдуреним вкладникам. Яким чином?

Директора луганського філіалу «Оберега» Ігоря Крицького міліціонери висадили із службового авто, а машину забрали для потерпілого вкладника. Ним виявився заступник начальника відділу міської міліції Анатолій Маслов. Він звернувся до народного суду Ленінського району з позовом на «Оберіг» — суд виніс ухвалу про сплату йому компенсації внеску, відсотків на внесок та моральне відшкодування на загальну суму 704 мільйони карбованців.

На думку громадського комітету, стає зрозуміло, чому правоохоронні органи мають намір розслідувати діяльність довірчих товариств упродовж півтора року. Можна заразом приховати і діяльність впливових вкладників.

Керівник Луганської облдержадміністрації Геннадій Фоменко розпорядився терміново перевірити факти зловживання з боку працівників правоохоронних органів.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганська область.

Гарант порядності — ім'я депутата

Відомі депутати Верховної Ради від Львівщини — Ігор Юхновський, Михайло Косів, Олександр Ємець, Тарас Стецьків — мають намір контролювати діяльність деяких львівських інвестиційних компаній, які увійшли до Західноукраїнської асоціації інвестиційних інституцій. Разом з відомими місцевими економістами вони як члени Наглядової ради сприятимуть приватизаційним процесам, дбатимуть про те, щоб діяльність компаній, що увійшли до асоціації, була зорієнтована на добробут народу.

Є ТАКИЙ НАРОД — КАРАЇМИ

Національність і конфесія

Мій народ — караїми. Нас небагато. Ми — один з корінних народів України. Сформувалися за часів розпаду Хазарського каганату внаслідок змішування гунно-хазар з найдавнішими народами Кримського півострова — таврами, скіфами, сарматами, аланами, кімерійцями. Мова належить до кипчакської групи, близька до кримськотатарської, кумикської, турецької.

Віросповідання — караїзм, тобто шанування лише Ветхого завіту (без Нового завіту, Талмуда) в дусі вчення А. бен Давіда (750—841 рр.). Анан, що жив у Вавилонії, розвинув релігійні традиції єссеєв і ін. та на підвалинах ідей раннього християнства й мусульманства другої половини VIII століття створив самостійну релігію — караїзм. Вона визнає Мойсея, Христа і Магомета великими пророками. Єдиний Бог кримських караїмів-тюрків — Тенрі (Тенгрі).

Під час переходу від язичництва до єдинобожжя Хазарія стояла перед вибором релігії. Наприкінці VIII — на початку IX століття хазарського царевича Булана, намісника Криму, відвідав у Кирк-Єрі караїмський місіонер із Месопотамії Ісаак Сангарі. Наступника престолу нова релігія приваблювала, зокрема, віддаленістю її послідовників від Криму й відсутністю народу чи держави, що сповідували караїзм. Це для нього означало, що караїзм не впливатиме на політику в каганаті й дозволить зберегти духовну незалежність від сусідів — візантійців-християн і арабів-мусульман. І царевич разом з своїм двором та своїми підданими (які живуть у степовій, передгірній та гірній частинах Криму) прийняв караїзм. Ставши каганом, Булан зробив караїзм державною релігією Хазарії. Навертаючи на неї лише язичників, не зачіпаючи при цьому християн і мусульман. Збіг у караїмів назви народу і релігії пов'язаний з наявністю у складі Хазарського каганату могутнього племені караїв (караїтів, кереїтів), яке домінувало в Кирк-Єрі, та їх наверненням на співзвучну з назвою племені релігію — караїзм. Після розгрому каганату в XI столітті караїми осіли у містах-фортецях Кирк-Єрі (Джуфт-Кале, Чуфт-Кале, Кале).

1246 року великий князь Данило Галицький запросив караїмів-воїнів до Галича й Луцька. Згодом частина галицько-луцьких караїмів пішла у козаки. Найбільш відомі з них — гетьман Запорозької Січі Ільяш Караїмович, полковник Левко Бубновський, хоробрий козак Алар Мінаш і інші. Після розпуску Січі від них пішли так звані російські караїми, які створили козацькі станиці, населення яких сповідувало караїзм.

1398 року, після набігу на Крим, великий литовський князь Вітовт повивозив із Солхата (Старого Криму) як контрибуцію 383 караїмські родини, оселивши їх переважно в Тракайському замку, як особисту охорону. Караїмам було надане Магдебурзьке право. Під час Кримського ханства караїми зберегли автономію, служили при дворі хана, карбували монету, збирали податки і були привілейованою верствою тарханів (вояків). 1731 року караїми заснували в Кале першу в Криму друкарню. Після приєднання Криму до Росії фортеця Джуфт-Кале втратила оборонне значення і до середини XIX століття караїми залишили місто та перенесли столицю до Євпаторії.

Під час Кримської війни (1853—1856) і після неї розпочалося активне розселення караїмів до великих міст Російської імперії — Києва, Харкова, Одеси, Катеринослава, Москви, Петербурга. Там вони отримали освіту, займалися торгівлею, створювали тютюнову промисловість.

До початку першої світової війни серед караїмів було багато відомих вчених, лікарів, юристів, офіцерів, купців. Більшість з них загинула в громадянську війну або емігрувала, рятуючись від червоного терору.

За останні 80 років чисельність караїмів у Криму скоротилася з восьми тисяч до вісімсот чоловік.

Видатні нащадки Булана

Мабуть усі чули про Родіона Яковича Малиновського (1898—1967), двічі Героя Радянського Союзу, кавалера ордена Перемоги, маршала Радянського Союзу, міністра оборони СРСР (1957—1967). За документами він українець. Його батько і мати, Яків і Аре Малиновські, — троюрідні брат і сестра (через що й родичі були проти їхнього шлюбу) — караїми. Яків геройськи загинув під час російсько-японської війни, затуливши грудьми командира, нагороджений двома Георгіївськими хрестами. А українцем був вітчим Родіона — Сергій Залісний.

Із караїмської родини і Герой Радянського Союзу, генерал армії Володимир Якович Колпакчі (1899—1961), хоча й вважався росіянином.

Повним кавалером солдатського Георгіївського хреста й одного офіцерського став штабс-капітан Ілля Гамалл (1890—1917).

До видатних археологів-гебраїстів XIX століття належить відомий вчений Авраам Фиркович (1786—1874), 200-річчя від дня народження якого відзначало ЮНЕСКО. Його археологічні відкриття стали одкровенням для науки, змінили погляди на історію Криму, караїмів і євреїв та викликають дискусії до цього часу.

Добре відомі найвидатніші орієнталісти, академіки Ананій Зайончковський (1903—1970) і Серайа Шапшал (1873—1961), останній караїмський гахан, засновник єдиного у світі караїмського музею у Тракаї (Литва). Гідний продовжувач їхньої справи сьогодні — професор Олександр Дубинський з Варшави.

Ще більш гучне ім'я — С.С. Крим (1867—1935). Соломон Самійлович — учений-агроном, великий землевласник, міський голова Феодосії, депутат Державної думи I і IV скликань, член Державної Ради, ініціатор створення і засновник Таврійського університету, голова Ради Міністрів кримського крайового уряду (листопад 1918 — квітень 1919). Емігрував у Париж, де організував і очолив караїмську громаду. І перебуваючи у Франції, продовжував активно допомагати власному дітищу — університету в Сімферополі.

Лікар — одна з найулюбленіших караїмських професій. Фармакологом з світовим ім'ям був академік медицини з Києва А. Черкас (1894—1974), а одеський професор С. Кальфа (1892—1979) — видатний окуліст. Є безліч славетних караїмських лікарських династій — Кальфа, Кефелі, Казаси, Єфетови тощо.

У світі мистецтва всім відомий професор Петербурзької консерваторії, чудовий дитячий композитор (приблизно 300 творів) Самуїл Майкапар (1867—1938) і народний художник Росії, лауреат Державної премії СРСР Степан Дудник (народ. 1914 р. в Євпаторії, мешкає у Москві), картини якого прикрашають найбільші музеї світу.

Відомі в Україні народний депутат України, голова Асоціації кримських караїмів «Кримкарайлар» Юрій Коген (Бахчисарай) і лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки за 1994 рік, академік Технологічної академії України, доктор геолого-мінералогічних наук, голова караїмської науково-консультативної ради Юрій Полканов (Сімферополь). Серед литовських караїмів два надзвичайних і повноважних посли — Галина Кобецкайте в Естонії й Ромуальд Козеровічус у Росії.

Яке наше майбутнє?

Наприкінці двадцятих років національна політика в СРСР різко змінилася, і караїмські кенаса (храми), школи, клуби відібрали, громади розпустили, газзанів (священиків) репресували. 1930 року караїмське життя на всіх теренах країни завмерло. Щоправда, ще десять років поспіль воно активно тривало у тракайських і галицько-луцьких караїмів, та після приєднання Литви та Західної України до складу Союзу їх спіткала така сама доля.

На початку війни про караїмів згадали гітлерівці, та коли переконалися в тюркському походженні народу, дали спокій. Наприкінці червня 1944 року разом з греками, вірменами та болгарами з Ялтинського та Старокримського (окрім Феодосії) депортаційних округів всіх караїмів з незрозумілих причин, без дозволу Державного Комітету оборони заслали (близько ста чоловік). В основному до Башкирії, а також Узбекистану та Казахстану.

Національне відродження розпочалося 1989 року. У Сімферополі утворилося загальнокримське караїмське товариство, у Євпаторії — міське, москвичі проголосили створення всесоюзної асоціації. У Тракаї відбувся грандіозний караїмський з'їзд, що зібрав близько п'ятисот караїмів — шосту частину всіх караїмів світу (!).

Не встигли зрадіти, що народ ще живий, торкнутися історії дідів-прадідів, зустрітися з незнайомими родичами, як Литва відокремилася, а Радянський Союз розпався. Наші контакти утруднилися.

Попри це, розпочалося послідовне, цілеспрямоване (як це тільки можливо на громадських засадах) вивчення становища караїмських справ. З'ясувалося, що за переписом 1989 року в СРСР було 2602 караїми. З них в Україні — 1404, Росії — 680, Литві — 289, Узбекистані — 55, Молдавії — 43, Казахстані — 35. Майже всі караїми — мешканці міст (більш як 90 відсотків). Рідною мовою володіє десята частина караїмів, в основному дуже старі люди, які доживають віку. Підручників караїмської мови, як і викладачів, немає.

Не краще зі збереженням матеріальної культури караїмів. У роки перебудови знесено тисячолітнє караїмське кладовище у Феодосії, чотиристалітнє — в Євпаторії. Раніше — багатовікове в Сімферополі. Така сама доля спіткала караїмські кладовища в Ялті, Миколаєві, Києві, Харкові. Двохтисячолітнє родове кладовище Балта-Тиймез (під Бахчисараєм, біля Джуфт-Кале зберігається, але зазнає руйнування й розграбування.

В Одесі, Дніпропетровську, Мелітополі, Феодосії, Ялті караїмські кенаса знищено. Вцілілі перебудовано і використано не за призначенням: у надзвичайно красивій київській кенаса — республіканський будинок кіноактора, у Харкові — АТП, Миколаєві — магазин, бар, Євпаторії — музей, Сімферополі — радіокомітет, Севастополі — спортзал, у Бахчисараї був Будинок піонерів. Не дивлячись на укази обох президентів України про повернення культових споруд, влада дотримуватися їх не збирається. Особливою глухотою відзначається Сімферополь.

Драма нашого народу у XX сторіччі — один із сумних прикладів нелюдської політики Радянського Союзу стосовно нечисленних народів. Було знищено близько шістдесяти нацменшин.

21 січня 1992 року уряд Криму ухвалив постанову «Про заходи зі збереження і відродження культурного спадку караїмів та кримчаків», якої не дотримуються. Всі національні проблеми в республіці чомусь зведено до так званих депортованих народів (кримських татар, вірменів, болгар, греків, німців). Їм квоти в парламенті, місця в уряді та Держкомнаці, газети, студії на телебаченні та радіо, гроші, ділянки, пільги в оподаткуванні — решті нічого чи майже нічого. Депортовані посіли високі пости у Верховній Раді та уряді Криму і чути про чужі проблеми не бажають. Скажімо, спроби караїмів отримати квоту в парламенті чи місце в Держкомнаці, чи включити свого представника до Конституційної комісії нічого не дали. Звернення до сесії Верховної Ради про закріплення в Конституції Криму прав автохтонних нечисленних народів залишилося без відповіді. Це не дивно: вірмени нечисленні, але не автохтонні, татари автохтонні, але нечисленні, а росіяни взагалі про жодних автохтонів чути не хочуть. Всі разом вони дружно протидіють кільком сотням безправних караїмів.

Організація Об'єднаних Націй, проголосивши Міжнародне десятиріччя автохтонних народів світу (1994—2004 рр.), визнала наявність такої жахливої проблеми, як виживання автохтонних нечисленних народів. Суб'єктом міжнародного права і членом ООН є Україна, а не Крим. І хочеться сподіватися на визнання, розуміння і пошук розв'язання проблеми виживання і відродження караїмів як автохтонного нечисленного народу України з боку Президента, Верховної Ради, Кабінету міністрів України.

На знімках О.Авсіяна: караїмський ансамбль «Хайтарма»; старійшини караїмів В.Таймаз, Т. Макчубі, А.Кіскачі, Е.Лебедєва.

Сторінку підготував В'ячеслав ЛЕБЕДЄВ.

ОТЛИЧНЫЙ РАЗМЕР - СООТВЕТСТВУЮЩАЯ ЦЕНА!

ОТЕЧЕСТВЕННЫЕ АВТОМОБИЛИ **ВАЗ, АЗЛК, ГАЗ, ПАЗ, УАЗ, РАФ** ЛЕГКОВЫЕ ГРУЗОВЫЕ
ПО ПРИЕМЛЕМЫМ ЦЕНАМ У НАС! Тел.: 221-6722, 221-6723, ФАКС: 221-6630

Чортківське ВАТ «Агромаш»

реалізує:

- двигуни з ремонту ГАЗ-52,53,21,24;
- ремкомплекти до двигунів;
- кузови - фургони: автомайстерні, ізотермічні, рефрижераторні з холодильними агрегатами МХР і термо-кінг на шасі ГАЗ, ЗІЛ, КамАЗ, ГАЗель та інших марок;
- автомайстерні, автоізотерми, авторефрижератори на шасі ГАЗ, ЗІЛ, КамАЗ, ГАЗель;
- механізми заміни кузовів - МЗК-6; 4,5 (з кузовами на замовлення);
- охолоджувачі молока ОМ-1500;
- холодильні камери КХН (2 - 14 м. куб.);
- пункти газорегуляторні ПГШ-04-05;

виготовляє:

гаражні ворота, металеву огорожу, торговельні кіоски, вироби з металу за заявками громадян.

Можливе відпускання товарів за бартером.

НАША АДРЕСА :
283600, Тернопільська обл., м. Чортків, вул. Будівельна, 29.
Телефони : (035-52) 3-13-20, 3-17-70, 3-25-37, 2-18-48.
Факс (035-52) 2-32-10. Телетайп 202561 «АВТО».

ПРОГРЕСС И ЗДОРОВЬЕ

Первоочередной проблемой XX века для здоровья человека стало ослабление иммунной системы. Иммунодефицит обусловлен самими условиями нашей жизни: глобальным ухудшением экологии, связанным прежде всего с издержками научно-технического прогресса, отражающимися на всех сферах жизнедеятельности, повлекшие за собой негативные изменения в образе жизни (стрессы, неправильное питание, дефицит движения). Каких-либо радужных прогнозов на завтрашний день, увы, никто из специалистов делать не берется. Однако пассивно наблюдать за развитием ситуации было бы преступно, тем более, что речь идет о здоровье как взрослых, так и детей, тех, кому жить уже в XXI веке. Безусловно, пытаться сдерживать научно-техническое развитие только в целях сохранения здоровой окружающей среды бессмысленно, но искать реальные пути выхода не только можно, но и нужно.

Такой путь был найден одним из признанных мировых лидеров в области биохимии, ведущим фармацевтом Венгрии профессором Йожефом Берешем, установившим зависимость возникновения тех или иных заболеваний человека от баланса микро- и макроэлементов в организме и выявившим их ключевую роль в предупреждении болезней. Его многолетняя работа привела к такому простому, как кажется, выводу — необходимо восполнять недостаток микро- и макроэлементов в организме человека. Реальную возможность такого восполнения дает изобретенный им препарат «Капли Береша Плюс», формула которого содержит уникальное сочетание важнейших микро- и макроэлементов.

Это эффективное лечебно-профилактическое средство позволяет предупреждать целый ряд заболеваний, возникающих на фоне иммунодефицита, среди которых такие распространенные недуги как простудные вирусные заболевания (обострение которых сейчас идет), заболевания опорно-двигательной системы, головные боли, аллергии. Немаловажным достоинством «Капель Береша Плюс» несомненно является отсутствие каких-либо побочных эффектов и простота в применении.

Ученые из Венгрии, США, Японии, России и Украины приводят убедительные данные о лечебно-профилактическом действии «Капель Береша Плюс». По данным широких исследований по их применению, препарат наиболее эффективен при лечении детей и взрослых, страдающих хроническими воспалительными заболеваниями, частыми простудами.

Приобрести «Капли Береша Плюс» можно в любой аптеке или же заказать по адресу: 252021, Киев-21, Кловский спуск 13-А, «Береш-Вита», тел. 8 (044) 291-48-50.

Также капли можно приобрести в собственных аптеках предприятия «Береш-Вита», находящихся по адресам: Крещатик - 2, «Украинский дом», тел. 229-01-96, 229-24-34, 228-41-22, 229-09-97; Кловский спуск 13-А, тел. 291-48-50; б. Л. Украинки, 24/26, магазин «Каштан».

Для оптовых покупателей: тел. 8 (044) 291-49-48, 291-49-64, факс: 293-06-29.

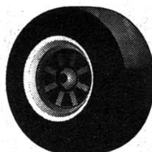
Предприятие «Днепрторгкомцентр» реализует со склада в Днепропетровске

АВТОШИНЫ

для грузового, легкового и с/х транспорта.

Тел.: (0562) 78-69-07, 78-69-06,
Тел./факс (0562) 78-46-93.

Организация реализует со склада в г. Днепропетровске

ШИНЫ и АККУМУЛЯТОРЫ

для грузовых и легковых автомобилей, сельхозтехники, погрузчиков и мотоциклов.

Самовывоз и вагонные поставки.

Тел.: (0562) 44-00-44, 44-54-48; факс 44-24-06.

Реализуем рыбу, рыбопродукты, рис и другие продукты питания.

Тел.: (044) 212-85-68, 229-31-41, 416-52-65.

ОРГАНИЗАЦИЯ ПОКУПАЕТ

ЛОМ И ОТХОДЫ НЕРЖАВЕЮЩИХ СТАЛЕЙ

в обьёме не менее пяти тонн

Тел./факс г.Киев (044)225-09-43, 230-23-79, 225-67-67
Тел./факс г.Днепропетровск (0562)92-48-25, 92-93-41
г.Луганск (0642)52-36-96

Організація реалізує мішки лляні (50 кг)

Тел. у Києві (044) 276-12-86

Опубліковане в газеті № 236 (1236) 13 грудня 1995 р. оголошення про порушення справи про банкрутство КБ «Азчеркомбанк» м. Феодосія вважати дійсним.

Камінь-Каширський держлісгосп Волинського державного лісогосподарського об'єднання «Волиньліс»

реалізує бездоганно виготовлені консерви з дикорослої сировини у такому асортименті:

- Протерті з цукром: чорниця, журавлина, полуниця, малина, чорниця з полуницею.
- Сиропи: журавлиновий, чорноплідногоробиновий, напій «Напій з шипшини».

Лісові ягоди — приємна і корисна добавка до нашої постійної їжі. Вони містять велику кількість органічних кислот, вітамінів, цукрів, мінеральних та інших цінних та ароматичних речовин, які мають велике значення для здоров'я людини.

Протерті ягоди та сиропи використовуються для приготування в домашніх умовах морсів, киселів, желе, начинок для пиріжків та добавок до морозива.

У широкому асортименті пропонується грибна продукція:

- Гриби мариновані: білі, моховики, опеньки, маслята, зелениці.
- Гриби солені: чорний груздь.

За своїм складом гриби мають високі смакові якості. У грибах є деякі необхідні для життя людини амінокислоти, яких нема в звичайних харчових продуктах.

Мариновані гриби майже готові до вживання: змити маринад, добавити трішки цибулі, здобрити олією — і їжте на здоров'я.

Звертайтесь за адресою: Волинська область, м. Камінь-Каширський, вул. Ковельська, 42.
Тел./факс (03357) 2-32-34, тел.: (03357) 2-21-19, 2-35-19.
Телефон у Луцьку (03322) 4-02-40.

PALLADA TRADE

Асоціація **ПАЛЛАДА**

зі складу в Києві та на замовлення реалізує:

- легкові автомобілі: **ВАЗ** (у тому числі **"Нива-Тайга"**), **"Москвич"**;
- **УАЗ, ГАЗ і РАФ** будь-яких модифікацій;
- вантажні автомобілі: **КамАЗ, МАЗ, ЗІЛ, КрАЗ** та спецтехніку;
- автобуси **ЛАЗ, ПАЗ.**

Всі автомобілі забезпечуються пальним

пропонуємо співпрацю:

- бартер, реалізація Вашої сільгоспродукції та пального;
- товарні розрахунки по грошовим заборгованностям

Телефони в Києві:
441-43-03; 441-41-81; 441-41-39.
Адреса: пр.Перемоги, 44, 6-й поверх.

Арбітражний суд м. Харкова (310002, м. Харків, вул. Сумська, 64) порушив справу №517/5-51 про банкрутство Акціонерного товариства «Торговельна компанія Л. А. К.» (м. Харків, вул. Артема, 2/7, розрахунковий рахунок 4467602 в Комерційному банку «Промінь» м. Харкова).

Майнові вимоги кредиторів подаються до арбітражного суду м. Харкова в місячний термін з дня публікації.

Словник співаків України

3. Дозволено співати в судовому порядку

***У** 1909 РОЦІ Москва була вражена незвичним судовим процесом. Слухалася справа солістки Великого театру Наталії Калиновської-Доктор. Позивач — її чоловік — вимагав, аби дружина залишила сцену. І програв справу.*

А відповідачкою була наша землячка, жінка, яка без оперної сцени не мислила життя. Походила вона з Києва (народилася 17/29 серпня 1884 року). Закінчила Київську музичну школу Миколи Лисенка. Її стосунки з великим композитором були вирішальними. Власне, і кар'єру вона розпочала на святі української культури в Полтаві, де вперше перед великою аудиторією виконала Лисенкове «Гей, не дивуйте» та сольну партію з його ж кантати «На вічну пам'ять Котляревському». А восени того самого року в партії Тетяни в опері «Євгеній Онегін» вже дебютувала на сцені Київської опери, де співала впродовж п'яти років. Цей голос був такий універсальний, що йому були під силу навіть меццо- сопранові партії (наприклад, Кармен в опері Ж. Бізе).

1908 року, витримавши величезний конкурс у Великому театрі, вона стає його солісткою. «Артистка має гарні дані для сценічної кар'єри й надалі може стати корисною силою будь-якої оперної сцени», — писала газета «Московские ведомости». Рецензент не помилився: Н. Калиновська-Доктор стала однією з найкращих солісток, яких будь-коли знала ця уславлена сцена. Вона з неабияким успіхом співає Тамару в «Демоні», Гориславу в «Руслані і Людмилі», Ярославну в «Князі Ігорі», Марію в «Мазепі», Шарлотту в «Вертері», Марфу в «Царевій нареченій», Аїду в «Аїді», Тоску в «Тосці». А пізніше здобуває репутацію однієї з кращих вагнерівських співачок.

Чимало таланту Н. Калиновська-Доктор віддала українському музично-драматичному товариству «Кобзар», яке постало в Москві 1909 року й пропагувало українську культуру в Росії. Разом з Іваном Алчевським, Михайлом Донцем, Леонідою Балановською, Феофаном Павловським, Наталією Єрмоленко-Южиною вона влаштовує великий Шевченківський концерт до 50-річчя з дня смерті поета. Брав у ньому участь і М. Лисенко, який під час перебування в Москві жив у Наталії Євгенівни.

Н. Калиновська-Доктор домагається постановки на сцені Великого театру українських опер. 1915 року тут вперше ставлять «Запорожця за Дунаєм» С. Гулака- Артемовського, де вона співає Оксану. Вистава мала надзвичайний успіх, але невдовзі її зняли з репертуару. А 1916 року за підтримки Івана Алчевського ставлять і праматір української опери — «Наталку Полтавку» М. Лисенка, де Калиновська-Доктор співає Наталку.

1918 року Наталія Євгенівна виходить з трупи Великого театру і засновує власний оперний колектив «Алмаст», який виступає у московському театрі «Лукомор'е». На жаль, для нас це остання інформація про видатну українську співачку. Що сталося з нею після 1918 року, достеменно невідомо.Цілком можливо, що в період розрухи й голоду вона забилася в якусь глуху російську провінцію і там скоротала останні дні. Будемо вдячні, якщо хтось повідомить про подальшу її долю.

Іван ЛИСЕНКО.

Запитували — відповідаємо

Декілька слів про вчинки банкрутів

***З** А ЯКИМИ виданнями треба стежити, щоби не пропустити оголошення про банкрутство банку, фірми, компанії чи трасту? Чи не може інформація про банкрутство загубитися в потоці обласних, міських чи навіть районних газет? І куди кредитор має подавати претензії?*

Семен АЛЕКСЕЄНКО,
пенсіонер, ветеран праці, інвалід II групи.
Харків.

Банкрутство — це неспроможність юридичної особи — суб'єкта підприємницької діяльності — в установлені терміни задовольнити пред'явлені вимоги з боку кредиторів і зобов'язання перед бюджетом. Щоб арбітражний суд порушив справу про банкрутство, має бути заява або будь-кого з кредиторів, або самого боржника. Як повідомила заступник начальника державної податкової інспекції по Києву Катерина Бойко, на практиці найчастіше заявником виступає податкова інспекція. Коли від юридичної особи перестають надходити платежі до бюджету; для тренованого інспекторського ока це перший дзвінок: юридична особа — кандидат у банкрути. Інспекція робить кінцеву перевірку й подає документи до арбітражного суду. Оголошення про банкрутство друкують дві газети — «Урядовий кур'єр» та ваш покірний слуга «Голос України». Після висновку арбітражного суду судовий виконавець описує майно, транспорт, основні засоби тощо. Банкрут зобов'язаний продати це з аукціону й погасити борги — спочатку перед державою, потім перед кредиторами. Якщо ви маєте фінансові претензії до банкрута, треба викласти ці претензії в заяві до арбітражного суду протягом місяця.

ПЛЮС +/- МИНУС

На фото: до речі, почала виходити всеукраїнська податкова газета «Плюс-минус», яка знає про фінансові аспекти підприємництва майже все. Про банкрутство також.

Юридична консультація

Невже дискримінація?

Моя дружина — пенсіонерка, але через маленьку пенсію змушена була влаштуватися за договором прибиральницею у філію комерційного банку. Ось уже два роки, як вона там працює, а відпустку, як сказав керівник банку, взяти не може, лікарняний не сплачують, а із заробітної платні податки і відрахування відраховують. Прибиральниці з центрального банку отримують вищу зарплату, а також гроші на харчування, матеріальну допомогу до відпустки і щоквартальні премії.

Невже таку дискримінацію щодо дружини пояснює те, що вона працює за договором?

Павло КОВШ.
Івано-Франківська область.

Будь-який працівник під час приймання на роботу укладає трудовий договір або контракт, в яких визначено терміни їх дії, права та обов'язки сторін, відповідальність, умови матеріального забезпечення та організації праці працівника, умови розірвання договору, передбачені чинним законодавством про працю й угодою сторін. Договір укладають, як правило, в письмовій формі.

Можна припустити, що ваша дружина підписала договір, не читаючи його змісту, чим могла обмежити свої права, а адміністрація банку цим скористалася.

Ознайомтесь із змістом трудового договору, і коли його умови порівняно із законодавством погіршують становище працівника, то згідно зі ст. 9 КЗпП України такі умови недійсні.

Марина КОВАЛЬЧУК.

З телетайпа

● Симулюємо здоров'я!

Після двох місяців лікування в одній із паризьких клінік серйозного захворювання нирок знаменитий італійський актор Марчелло Мастроянні повернувся до Італії. У Болоньї на сцені театру «Арена дель Солє» поновлено виставу «Останні місяці» з Мастроянні в головній ролі. «Я почуваю себе чудово. Якби це було інакше, я не зміг би повернутися на сцену, — сказав Мастроянні. — Ця вимушена перерва в роботі мене стомила. Для людини, котра знялась у 160 фільмах, будь-який простій згубний. Без роботи я починаю нудитися».

Цілком у дусі репліки Фаїни Раневської на запитання «як себе почуваєте?»:

— Симулюю здоров'я!

● Найкращий подарунок — лист. Ван Гога

Лист знаменитого голландського художника- постімпресіоніста Вінсента Ван Гога продано за 500 тисяч доларів на аукціоні, що проводився в США у місті Беверлі Хілз (штат Каліфорнія). Він написав його 1890 року, за кілька місяців до того, як покінчив життя самогубством у віці 37 років. Як заявив покупець цього листа, він придбав його як подарунок для своєї дружини в день Св. Валентина.

● «Блу вота» — зовсім інша вода

Мешканцям болгарського чорноморського міста Варни довелося у вихідні дні скуштувати питної води, що має присмак... нафти. «Живильна волога» викликала у людей — дорослих і дітей, які нічого не підозрювали, — приступи нудоти та інші малоприємні відчуття. Міські власті знайшли прорив трубопроводу, яким з нафтокомбінату «Нафтохім», що неподалік міста Бургас, подається, зокрема, дизельне паливо до Варни. Аварію усувають, проте ніхто не знає точно обсягів нафтопродуктів, що просочилися в грунт і потрапили до водогону. Люди закуповують мінеральну воду і стоять у багатогодинних чергах біля природних джерел, що ними, на щастя, багата Варна.

Карикатура Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Смертна кара: «за» і «проти»

За результатами опитування служби «СОЦІС-Геллап»

***П**ЕРЕВАЖНА більшість опитаних загалом проти відміни смертного вироку. Але кожний третій — за збереження смертної кари у виняткових випадках. А майже половина вважає, що від смертної кари не слід відмовлятися. Прихильників відміни досить мало — 10 відсотків. Особливих розбіжностей у думках різних соціальних груп нема.*

Причинами неможливості відміни респонденти назвали те, що смертна кара стримує зростання злочинності, та постулат, що Україна ще не готова до відміни смертної кари. Аргументи прихильників відміни — можливість судової помилки і страти невинного та постулат, що життя дане людині Богом і тільки він може забрати його.

У разі якби проблема смертної кари стосувалася близьких, думка опитаних має менш категоричний характер. Серед тих, хто обстоює відміну смертної кари, у разі згвалтування чи вбивства близьких, 43 відсотки проти страти злочинця. Однак 40 відсоткам уже важко дати відповідь. Схожа картина і серед тих, хто обстоює збереження смертної кари. У разі винесення смертного вироку близькій людині 47 відсотків — за нього, але 40 відсотків не можуть наважитися на чітку відповідь.

За загального (72 відсотки) позитивного ставлення населення до прийняття України в Раду Європи більш як третина респондентів не вважає, що це означає безумовне виконання резолюції про відміну смертної кари. Хоча, знову ж таки, майже в половини опитаних немає певної точки зору. Схоже, громадська думка не асоціює проблему відміни смертної кари зі вступом України до РЄ. Це свідчить про дві речі: або байдуже ставлення пересічного громадянина до політично важливого для України прийняття її до РЄ, або ж про те, що для більшості населення України внутрішні проблеми актуальніші, аніж зовнішні.

Вважають, що смертна кара — не завжди той чинник, що стримує зростання злочинності чи веде до зниження кількості злочинів. Джерело злочинності — не в наявності чи відсутності страху перед покаранням, а в характері соціально- економічних умов, які або змушують окремих членів суспільства порушувати закони, або просто сприяють цьому. Про те, чи властива схильність до злочину природі homo sapiens, залишимо розмірковувати психоаналітикам.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

◆ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23, телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.
◆ Рукописів не повертаємо.
◆ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

◆ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікації.
◆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 372855.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311040.